

De Alkmaarderhout Alkmaar

Ontwikkelingsvisie

De Alkmaarderhout Alkmaar

Ontwikkelingsvisie

Oprachtgever: Gemeente Alkmaar

Ontwerp: Inba Woudenberg, Aukje van Hoeckel en Tom Kraak

Datum: 13 oktober 2010

06 1 Inleiding: Intro, proces en leeswijzer

13 2 Opgave

17 3 Landschapsanalyse

- 3.1 (Cultuur)historische ontwikkeling
- 3.2 Groen- en waterstructuur
- 3.3 Ruimtelijk functionele situatie
- 3.4 Landschapsstructuurkaart

48 4 Ruimtelijke Uitgangspunten

- 4.1 Algemeen
- 4.2 Landschap en cultuurhistorie
- 4.3 Natuur
- 4.4 Recreatie en verblijfkwaliteit
- 4.5 Overige functies

61 5 Stedenbouwkundige studies

- 5.1 Scenariostudie MCA
- 5.2 Quickscan Schutterswei

78 6 Masterplan

- 6.1 Vertrekpunt
- 6.2 Uitwerking en beeldkwaliteit

106 Colofon

Bijlage: Masterplankaart (schaal 1: 2000, A1-formaat)

inhoud

inleiding

1 Inleiding

Intro

Voor u ligt de visie op het stadsparkbos de Alkmaarderhout te Alkmaar. Deze visie borduurt voort op de uitgangspunten zoals benoemd en vastgelegd in het beheerplan 2007-2017 (2007). Deze visie vormt samen met dit beheerplan de basis voor de verdere uitwerking van toekomstige ontwikkelingen in de Alkmaarderhout op de lange termijn.

Het stadspark de Alkmaarderhout staat onder druk van de omgeving, waar vele activiteiten plaatsvinden. Om die reden is er in 2007 een beheerplan (2007-2017) voor de Alkmaarderhout vastgesteld met als doel de waarden van het park zo goed mogelijk te bewaren en te versterken. Dit beheerplan volgde op het beheerplan 1996-2006 en bevat voorstellen voor het beheer en de inrichting van de Alkmaarderhout. Voorstellen die gericht zijn op de duurzame ontwikkeling van het stadsparkbos, waarin de functies groen, natuur, recreatie, cultuur en landschap zijn geïntegreerd.

Inmiddels zijn er ontwikkelingen met betrekking tot het Medisch Centrum Alkmaar (MCA) gaande. Het MCA is aan het onderzoeken hoe om te gaan met zorg gekoppeld aan huisvestingsmogelijkheden. Daarbij zijn twee verschillende scenario's denkbaar:

1. Het Top Klinisch Interventiecentrum (TKI) gaat naar een andere locatie. Het huidige Top Klinisch Interventiecentrum krijgt de functie van Centrum voor Diagnostiek en Herstel. De vrijgekomen ruimte door sloop van het huidige TKI kan aangewend worden voor woningbouw.
2. Het MCA vertrekt volledig naar een andere locatie. Het huidige terrein kan dan in zijn geheel een woonbestemming krijgen, waarbij enige menging met (kleinschalige) zorggerelateerde functies denkbaar is.

5

Het terrein van het MCA wordt niet expliciet behandeld in het beheerplan.

Ook rondom de gewongenissen de Schutterswei speelt een aantal ontwikkelingen. De Schutterswei wordt mogelijk als gewongenissen gestolen en in dat geval dient er een herbestemming plaats te vinden. Het gebouw staat op de nominatie om aangemerkt te worden als gemeentelijk monument. Om adequaat in te kunnen spelen op deze ontwikkelingen heeft het college van B&W daarom verzoekt binnen een vastgestelde periode een visie op de Alkmaarderhout te ontwikkelen met als uitgangspunt de kwaliteit en samenhang binnen de Alkmaarderhout op het huidige niveau te waarborgen en te versterken. De druk op de Alkmaarderhout mag niet verder toenemen. Een beeldkwaliteitsplan is als aanvulling op het beheerplan vanuit de visie opgesteld.

De visie bestaat uit twee delen: een masterplan en een beeldkwaliteitsplan. Het masterplan komt voort uit een analyse van de Alkmaarderhout. Op basis hiervan zijn ruimtelijke uitgangspunten opgesteld. Er is een stedenbouwkundige studie naar het MCA-terrein verricht en een stedenbouwkundige quickscan naar de herbestemming voor de Schutterswei. Het masterplan bestaat uit een aantal thema's die worden toegelicht. Het beeldkwaliteitsplan bestaat uit randvoorwaarden en richtlijnen die per thema zijn opgesteld. Deze dienen als toetsingskader voor de verdere uitwerking en ontwikkeling van de Alkmaarderhout.

Proces

Deze visie is voortgekomen uit een intensieve samenwerking tussen Inbo Woudenberg, de projectgroep met betrokken ombtenaren en een adviesgroep waarin verschillende partijen vertegenwoordigd zijn. Deze adviesgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van de woonwijken die grenzen aan de Alkmaarderhout, Stichting Alkmaarse Natuur- en Milieu Organisaties (ANIMO), de Historische Vereniging Alkmaar en het MCA en is begeleid door een onafhankelijk voorzitter.

Leeswijzer

In dit document wordt eerst een korte toelichting op de opgave gegeven in hoofdstuk 2.

Hoofdstuk 3 omvat de landschapsanalyse van de Alkmaarderhout beschreven vanuit de (cultuur)historische ontwikkeling, de groen- en waterstructuur en de ruimtelijk functionele situatie.

De conclusies zijn in de landschapsstructuurkaart weergegeven.

Vervolgens worden er in hoofdstuk 4 ruimtelijke uitgangspunten geformuleerd die samen met de belangrijkste conclusies van de landschapsanalyse de basis vormen voor het masterplan voor de Alkmaarderhout.

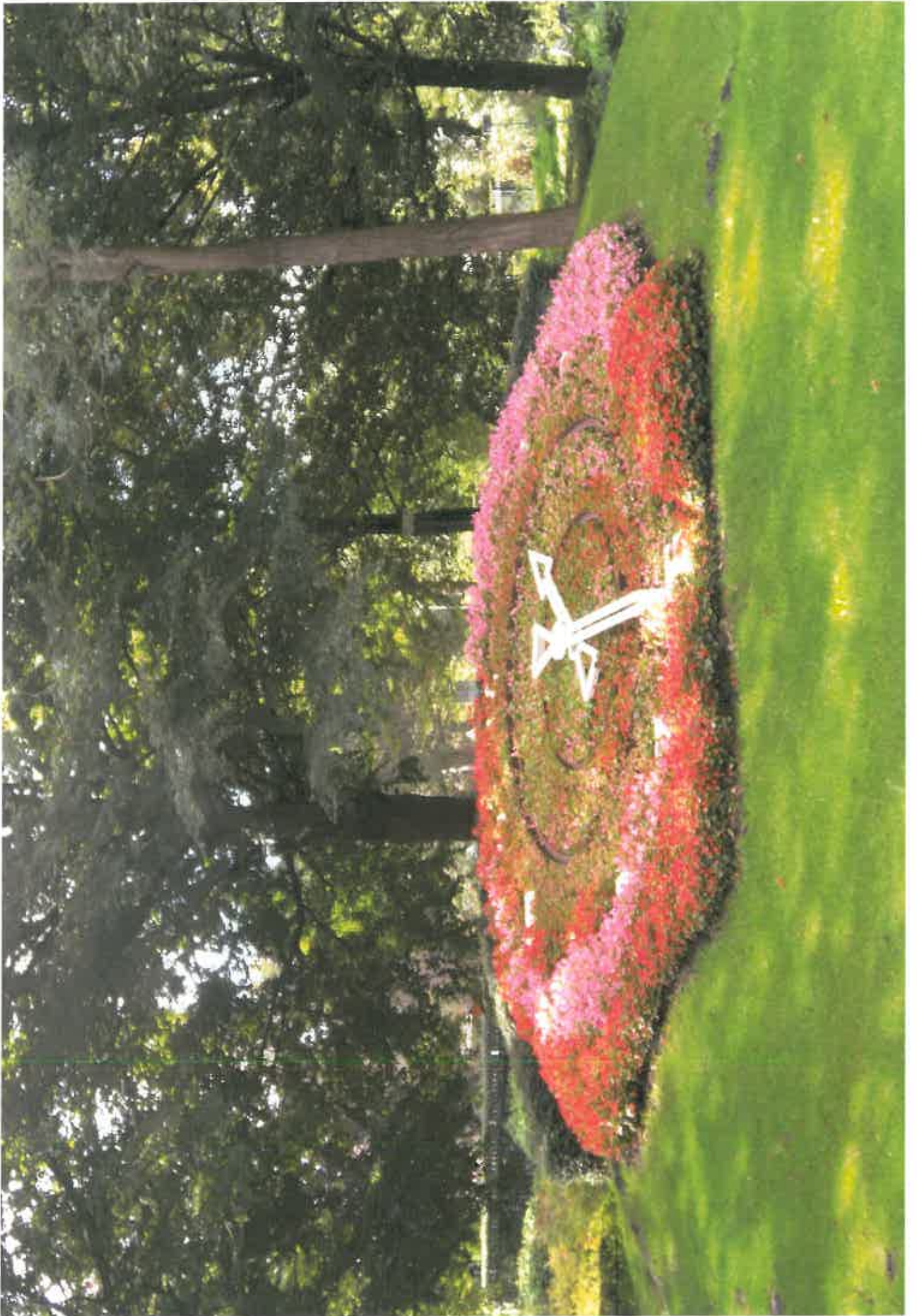
Hoofdstuk 5 bevat twee stedenbouwkundige studies, een scenario-studie voor het MCA en een quickscan voor de Schutterswei.

Hoofdstuk 6 is de beschrijving van het masterplan voor de Alkmaarderhout. In de eerste paragraaf wordt het interactieve zoekproces naar het vertrekpunt en de daaruit ontstane visie op het toekomstig ruimtegebruik van de Alkmaarderhout beschreven.

De tweede paragraaf bestaat uit de concrete uitwerking van het masterplan per thema met daaraan gekoppeld de gewenste beeldkwaliteit. Per thema zijn randvoorwaarden en richtlijnen vastgelegd. De beeldkwaliteit dient als toetsingskader voor de verdere uitwerking en ontwikkeling van de Alkmaarderhout.

De masterplankaart is als losse bijlage toegevoegd.

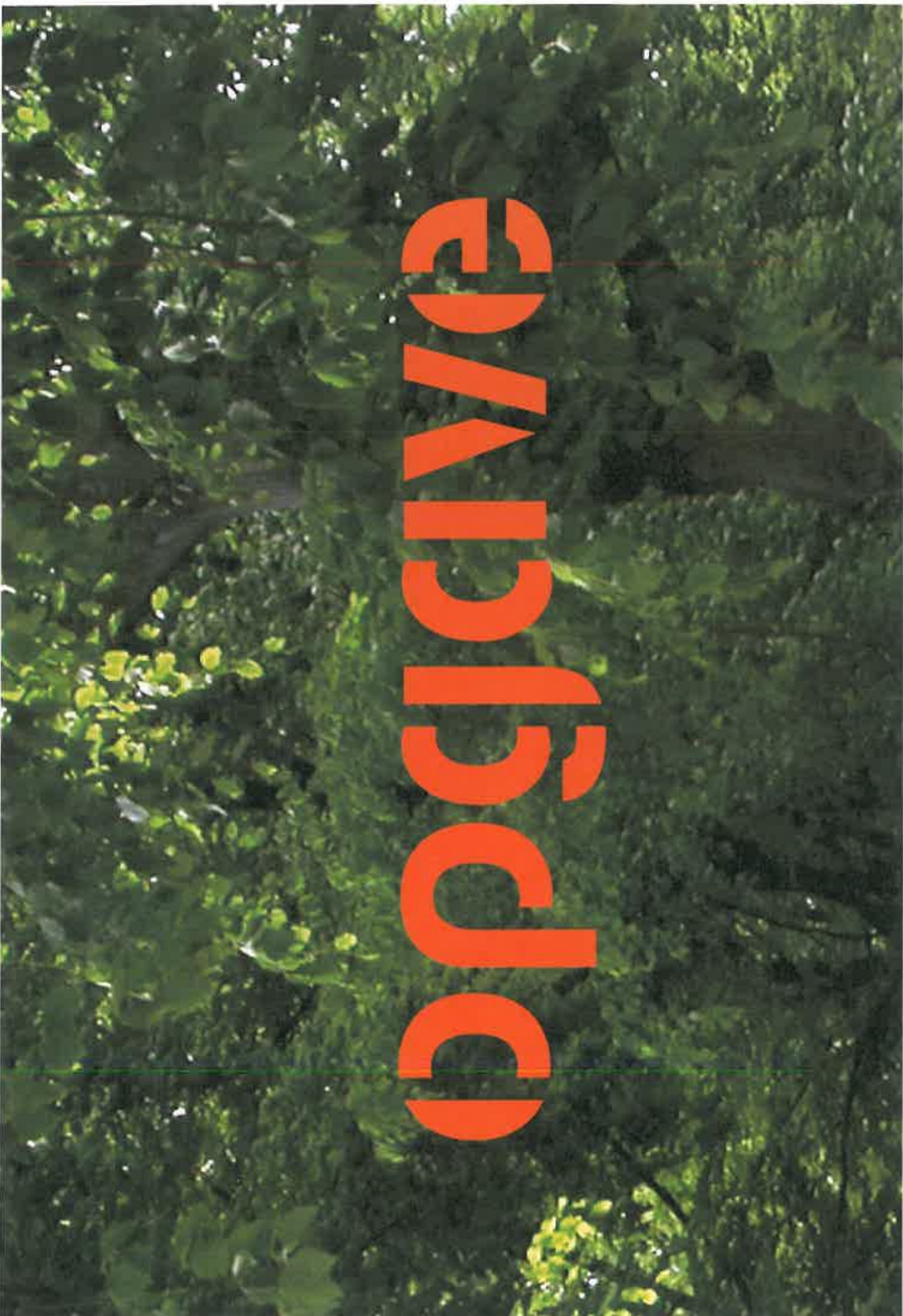

environment

Stadsparkbos de Alkmaarderhout met MCA-terrein en Schutterswei

2 Opgave

Uitgangspunten en gebiedsaanduiding

Uitgangspunten

Aan Inbo Woudenberg is in de zomer van 2009 door de Gemeente Alkmaar gevraagd een visie op de Alkmaarderhout op te stellen. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Het Beheerplan Alkmaarderhout 2007 - 2017 (2007) dient als vertrekpunt.
- De huidige kwaliteit en samenhang van de Alkmaarderhout dient ten minste te worden gewaarborgd.
- De druk op de Alkmaarderhout mag niet toenemen.
- De Alkmaarderhout als stadsparkbos dient duurzaam ontwikkeld te worden.
- De dragende pijlers dienen te worden versterkt. Dit zijn: Landschap en cultuurhistorie, natuur en recreatie.
- De Alkmaarderhout valt binnen de grenzen van het Westerhout kwartier dat genomineerd is voor de status van beschermd stadsgezicht. De consequenties hiervan dienen in de visie te worden opgenomen.
- In de visie dient een quickscan te worden gedaan naar de ontwikkelingsmogelijkheden van de Schutterswei na sluiting.
- In de visie dient een stedenbouwkundige studie naar de mogelijke scenario's met betrekking tot de ontwikkelingen van het MCA te worden opgenomen. De scenario's zijn:
  1. Het Top Klinisch Interventiecentrum (TKI) gaat naar een andere locatie. Het huidige Top Klinisch Interventiecentrum krijgt de functie van Centrum voor Diagnostiek en Herstel. De vrijgekomen ruimte door sloop van het huidige TKI kan aangewend worden voor woningbouw.
  2. Het MCA vertrekt volledig naar een andere locatie. Het huidige terrein kan dan in zijn geheel een woonbestemming krijgen, waarbij enige menging met (kleinschalige) zorg-gerelateerde functies denkbaar is.

Gebiedsaanduiding

Stadspark de Alkmaarderhout is circa 42 hectare groot en is gelegen aan de zuidwestkant van Alkmaar tussen de oude binnenstad en de ringweg. Het wordt begrensd door de Spoorlijn aan de westkant, de Metiusgracht aan de noordkant en de Kennermerstraatweg aan de oostkant. Verschillende woonwijken zijn rondom het park gelegen, waardoor het park in de loop der eeuwen onderdeel is geworden van de stad zelf, een parel in de stad. Alleen de uitloper aan de zuidkant, de Zandersloot, loopt helemaal door tot aan de Ring.

circulyse

3 Landschapsanalyse

3.1 (Cultuur)historische ontwikkeling

Algemeen

De geschiedenis van de Alkmaarderhout gaat terug tot in de 16e eeuw. Alkmaar en Heiloo waren met elkaar verbonden door een groene strook bestaand uit bos, landerijen, boomkwekerijen en andere groene elementen zoals volkstuinten. Onderdeel van deze groene zone is ook de Alkmaarderhout. De stadsgracht (met parken) van Alkmaar had een directe verbinding met de Alkmaarderhout via de Harddraverstraat.

Door de jaren heen is deze groene zone versnipperd geraakt door verschillende ontwikkelingen. De connectie Alkmaar-Heiloo raakte verbroken door de aanleg van de Heilooër Tolweg (N9). Hieromheen hebben allerlei urbane ontwikkelingen plaatsgevonden.

De verbinding tussen het stadscentrum en de Alkmaarderhout is onderbroken door de komst en de groei van het MCA. Hierdoor zijn de mogelijkheden om het park in te wandelen moeilijker geworden. Vanuit het centrum is het alleen mogelijk om via de Wilhelminalaan / Harddraverlaan het park nog binnen te gaan.

"In de historische ontwikkeling van de Alkmaarderhout tekenen verschillende periodes zich af. Deze verschillende periodes volgen elkaar op zonder echter volledig de sporen van de vorige periodes volledig uit te wissen. Het huidige beeld van de Alkmaarderhout is dan ook een optelsom van verschillende ontwerpprincipes. Dit geeft het aanzien van de Alkmaarderhout een meerduidig, afwisselend ruimtelijk karakter."

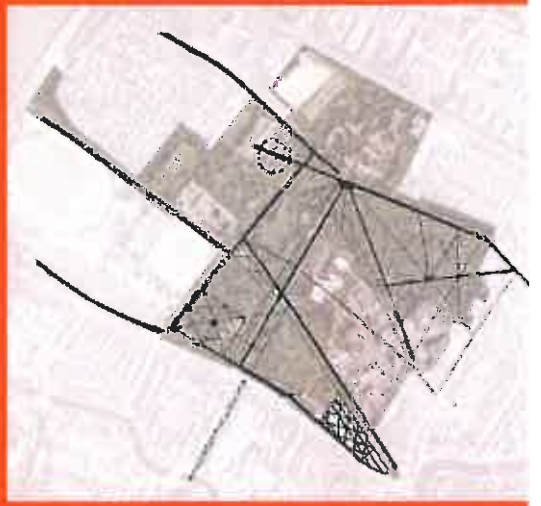
Op de volgende pagina's worden deze verschillende periodes kort gekenschetst.

* Bron: Atelier Quadrat, Rotterdam juli 2001

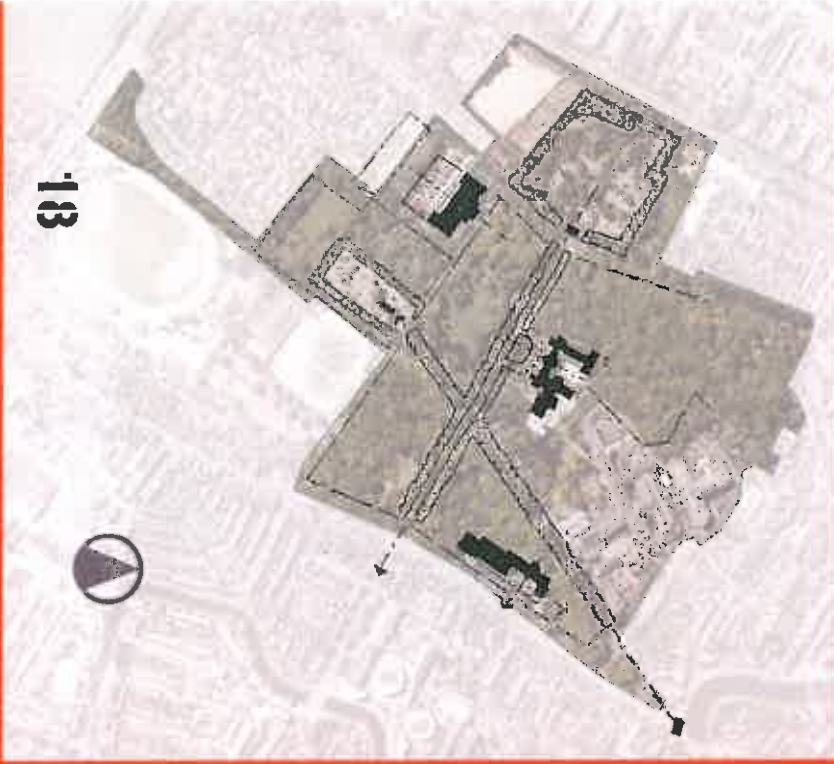

Plattegrond Alkmaar 1922

Situatie anno 1900

18

Situatie anno 2010

Barok

Tot 1850: het groene gebied met de Alkmaarderhout bestaat voornamelijk uit landerijen en boomkwekerijen. Wegen zijn ingeplant met bomen en er ontstaat een flaneergebied.

Tijdperiode 1850-1900: de Alkmaarderhout krijgt barokke elementen. Het wordt omgevormd tot een klassiek geometrisch park met een sterrenbos, zichtlijnen en rechte lijnen.

De Wilhelmiralaan, Prins Bernhardlaan en Prinses Julianalaan zijn duidelijke 'restanten' van deze tijd. Meest kenmerkend is de Wilhelminalaan/Harddraverslaan. Dit is een duidelijk voorbeeld van een allée-structuur, een statige laan met belangrijke gebouwen (Cadettenschool) waar mensen konden flaneren.

Het sterrenbos is minder herkenbaar, doordat de oorspronkelijke padenstructuur is gewijzigd. Op de plek van het sterrenbos ligt nu één van de meest waardevolle natuurgebieden van de Alkmaarderhout, namelijk het bos met de stinzenflora. De strakke lanen zijn omgevormd tot golvende lijnen die behoren tot de Engelse landschapsstijl.

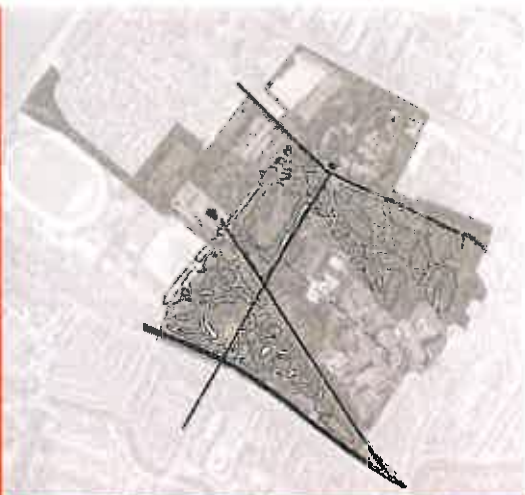

Harddraverslaan/Wilhelminalaan omstreeks 1900 (Bron: De Alkmaarderhout, 2007)

De Cadettenschool (Bron: De Alkmaarderhout, 2007)

Situatie aninno - 1920

20

Situatie aninno - 2010

Romantiek

Tijdperiode 1900-1920: onder invloed van de Engelse landschapsstijl, de heersende gedachte op dat moment, wordt de Alkmaarderhout opnieuw getransformeerd. Het park krijgt romantische elementen met ronde en glooiende paden.

Vaak wordt gedacht dat met de verdwijning van de rechte lijnen, ook de zichtlijnen verdwijnen. De rechte lijnen zijn sterk sturende elementen en wijzen de wandelaar naar een specifiek doel (het centrum van een sterrenbos bijvoorbeeld). Maar in de Engelse landschapsstijl worden zichtlijnen op een andere manier gehanteerd. Het pad dat de bezoeker bewandeld is niet de zichtlijn, maar vanaf het pad wordt de blik van de bezoeker gestuurd naar allerlei in het oog springende elementen. Het is een meer scenisch ontwerp: de bezoeker wandelt in een verhaal. Het pad is kronkelig en brengt de bezoeker van een open naar een gesloten wereld en vice versa. Zodra de bezoeker een gesloten bosrijk deel uit komt, wordt de blik gelijk gevangen door een bepaald element in het park. Maar de bezoeker kan er niet meer rechtstreeks naar toe gaan zoals in de barokke stijl.

In Nederland werden veel van deze parken ontworpen door L. Springer. Hij zat op het grensvlak van het ontwerpen van Engelse landschapsstijl en volksparken.

In de Alkmaarderhout is een groot aantal kenmerken uit deze periode behouden gebleven.

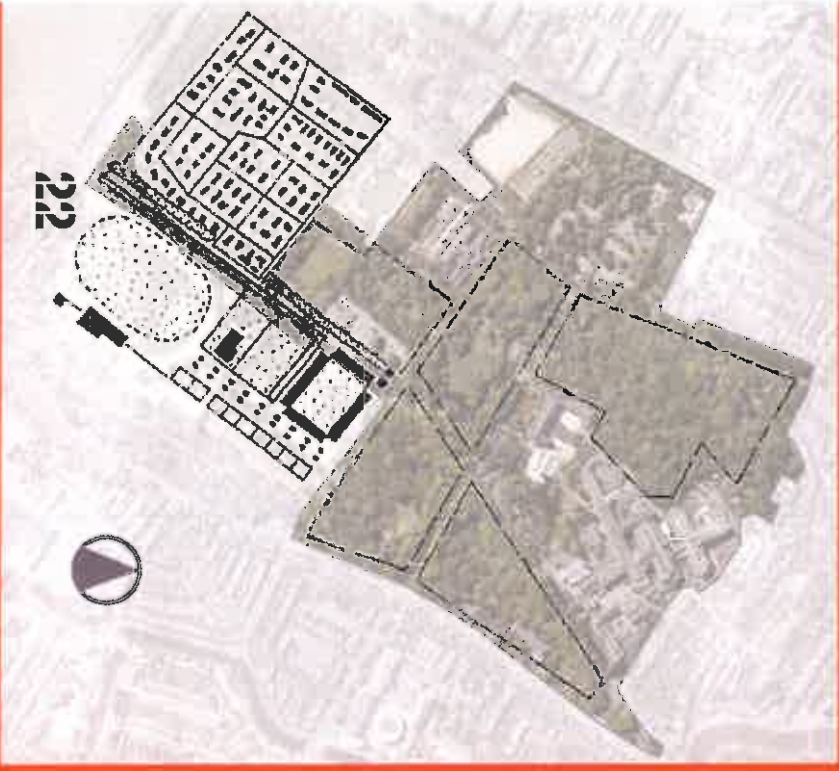

Romantiek: slingerende paden langs open en besloten plekken

Romantiek: rond dwalen in het bos en zelf je weg zoeken

Situatie anin 2010

Volkspark (functionalisme)

Tijdperiode vanaf 1920: ten noorden van de Prins Bernhardlaan blijft de Alkmaarderhout een combinatie van barok en Engelse landschapsstijl. Ten zuiden is een nieuw ontwikkeling gaande, namelijk de toevoeging van een sportpark.

Het toevoegen van sportelementen is een derde trend in de historie van parken. In de jaren '20 van de vorige eeuw werd er meer aandacht besteed aan het verblijven in het groen. De industrialisatie was op gang gekomen en groene ruimtes werden ingericht als plekken waar mensen konden verblijven in hun vrije tijd. Doel was ook mensen aan het bewegen te krijgen om zo mensen gezond en fit te houden. Andere bekende parken in Nederland in deze stijl zijn het Zuiderpark in Den Haag en Stadspark in Groningen. Dit type park wordt gekenmerkt door een mix van verschillende stijlen met grote open velden en waterpartijen.

In deze periode werd ook het villapark Oranjepark gebouwd. Deze groene woonomgeving met villa's ligt ten zuiden van de Alkmaarderhout.

Races op de voormalige houten wielierbaan (Bron: De Alkmaarderhout, 2007)

Motorraces op de grasbaan (Bron: De Alkmaarderhout, 2007)

- stinzenbos
- natuurbos
- hakhout
- gebruiksgrasveld
- slinzengrasveld
- nat schraalgrasland
- oevervegetatie
- zoomvegetatie
- water
- soortenrijk water
- sierbeplanting
- laanbeplanting (+ bermen)
- bermen
- insectenvoorziening

Doeltypenkaart (Bron: Beheerplan 2007-2017, Figuur 7)

3.2 Groen- en waterstructuur

Ecologie Alkmaarderhout

Historisch gezien maakte de Alkmaarderhout onderdeel uit van het groene lint tussen Alkmaar, vanaf het Bolwerk naar het Heilooërbos te Heiloo. Door de tijd heen is de Alkmaarderhout geïsoleerder te komen liggen. Daarmee is een aantal soorten verdwenen (o.a. de eekhoorn).

De gemeente kent een vastgestelde gemeentelijke Ecologische hoofdstructuur (EHS), die bestaat uit kerngebieden (parken) en ecologische verbindingzones. De Alkmaarderhout is als park benoemd tot kerngebied en maakt daarmee deel uit van de EHS. Voor de ecologische verbinding met de omgeving / andere groengebieden zijn er twee verbindingen van belang:

1. Aan de noordzijde met het Bolwerk;
2. Aan de zuidzijde naar het Heilooërbos.

Deze dienen te worden behouden en waar mogelijk versterkt.

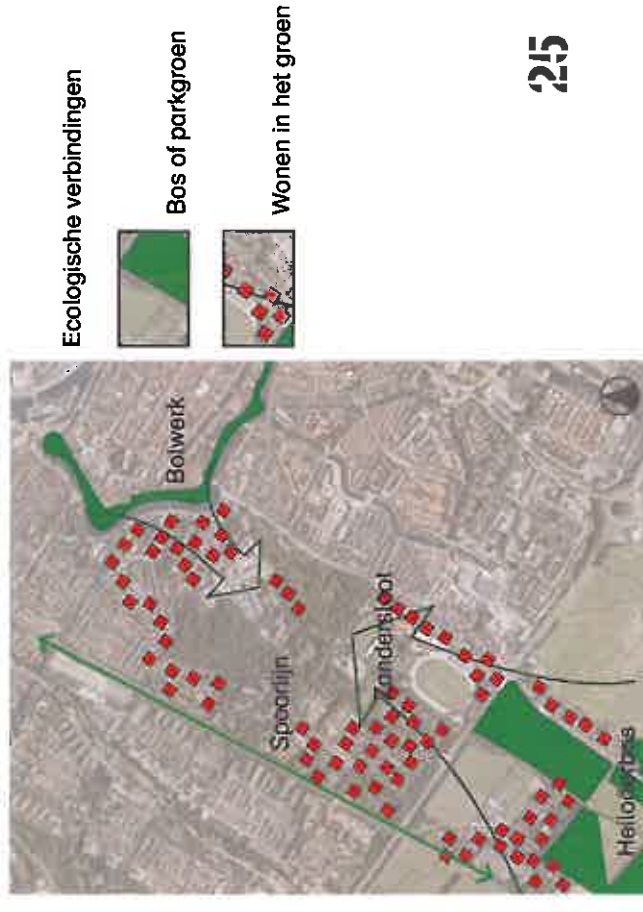
Inrichting en beheer van de Alkmaarderhout zullen gericht zijn op de duurzame ontwikkeling van een stadsparkbos, waarin de functies landschap en cultuurhistorie, natuur, recreatie en overige maatschappelijke functies zijn geïntegreerd. Hierbij is het beheerplan 2007-2017 vertrekpunt.

In de doelypenkaart staat een overzicht van de verschillende na te streven doelypen per parkdeel. Wat betreft de bospartijen is het beheer gericht op de ontwikkeling van een iepenrijk eiken-essentbos met een gevarieerde leeftijdsopbouw en structuur. Er wordt gestreefd naar behoud en verdere ontwikkeling van de stinzenflora, die kenmerkend is voor dit bosstype en de Alkmaarderhout onderscheidt van andere parken.

Het beheer blijft gericht op een geleidelijke vergroting van de variatie in leeftijdsopbouw en structuur van het bomenbestand, waardoor tevens een grotere variatie in struik- en kruidlaag ontstaat. Het beheer dat gericht is op de ontwikkeling van verschillende graslanden, waaronder bloemrijk- en stinzengrasland, vochtig tot nat hooiland en gebruiksgroenland zal worden voortgezet. Door de vergroting van de variatie in de vegetatie zal ook de variatie in de fauna behouden blijven of verder toenemen (met name broedvogels, amfibieën, dagvlinders en libellen).

Conclusie

In het beheerplan voor de Alkmaarderhout wordt ingezet op de duurzame ontwikkeling van een stadsparkbos. Ontwikkeling van variatie in leeftijdsopbouw en structuur, bos en graslanden zijn belangrijke doelstellingen binnen het beheerplan.

Monumentale boom / waardevolle laan

Kenmerkende boom

Monumentale bomen

Monumentale bomen

De Alkmaarderhout kent een aantal monumentale bomen, die zijn opgenomen in het landelijke register van monumentale bomen. Verspreid in het park staan twee rode beuken, een plataan en ook de beuken langs de Harddraverslaan staan op de lijst monumentale bomen. Daarnaast werkt de gemeente aan een lijst met monumentale en waardevolle bomen, die de nodige zorg en aandacht verdienen.

Ook de twee moerascipressen zijn aangemerkt als monumentale bomen. Deze twee staan voor Westerlicht aan beide zijden van de waterpartij. Ze zijn onderdeel van een klassieke symmetrische opzet van de voorkant van het Westerlicht. De tuin van Westerlicht heeft als geheel een monumentale status. Het plan is op korte termijn de beplanting in de tuin in oorspronkelijke staat te herstellen.

Naast de losse bomen is de laan met beuken langs de Harddraverslaan aangemerkt als monumentaal. Deze laan strekt zicht uit van noord naar zuid door het park en eindigt bij de bloemenklok.

Naast monumentale bomen zijn er ook gezichtsbepalende bomen.

Rode beuken bijvoorbeeld. Enkele zijn al aangegeven op het lijstje van monumentale bomen, maar een belangrijke ontbreekt: de rode beuk bij de Cadettenschool aan de Wilhelminalaan.

Rode beuken werden vroeger bij landgoederen en buitens aangeplant aan de kop van de oprijlaan om aan voorbijgangers oan te geven dat er 'iets belangrijks' aan het einde van de laan stond. Omdat de rode beuk een zeldzame soort toentertijd was, was deze ook gelijk van grote waarde als statussymbool. Vandaar dat bij oude parken en landgoederen deze bomen vaak op een plaats staan waarbij een belangrijke zichttas, laan of een belangrijk gebouw staat / stond. Bij de kop van Cadettenschool staat deze boom ook prominent vooraan, komend vanuit het centrum als aankondiging van het complex.

De oude Plataan

Bloemenklok

Moerascipressen

Grochten

Water Alkmaorderhout

Dulkers

Waterkaart

213

Water

De watergangen in de Alkmaarderhout vormen de aan- en afvoer verbinding tussen het Heiloorbos en de Singel in Alkmaar. Deze watergangen bestaan deels uit duikers, deels uit open water. Het zichtbaar maken van het water waar mogelijk, met name rondom het MCA en het kwattief verbeteren van de vijverpartijen is een uitgangspunt. Water wordt dan optimaal benut. Onderzocht zou kunnen worden of ook het water bij de Ropjeskuil bovengronds gemaakt zou kunnen worden (buiten het plangebied).

De tuin met vijver van Westerlicht heeft een monumentale status en dient te worden behouden. De vijver zelf is al opgeknapt.

In het kader van de planontwikkeling rond de Oranjehof wordt de Zandersloot weer doorgetrokken tot restaurant de Hertenkamp.

Situatie 1850

Situatie 2001

Achter de Wilhelminalaan

Accenten cultuur, natuur en recreatie

3.3 Ruimtelijk functionele situatie

Cultuur, natuur en recreatie

In het beheerplan 2007-2017 voor de Alkmaarderhout zijn drie zones onderscheiden waar het accent wisselend ligt op cultuur, natuur en recreatie.

Cultuur

De cultuurzone van het park wordt gevormd door het Voorhout en de Middenhout. In de Middenhout staat de muziektent. Kenmerkend voor deze zone zijn de vele paden in de Springer-sijl, de verscheidene monumenten / speciale elementen zoals de bloemenklok omgeven door sierbeplanting.

Ook staan / grenzen in en rond deze zone de belangrijke gebouwen als de Cadettenschool, Huize Voorhout en de bunker. Daarnaast is het lanencomplex Wilheminalaan / Harddraverslaan / Harddraverspad een onderdeel van deze zone.

Natuur

Zones met natuur zijn te vinden in het zuiden en noorden. In het zuiden is recentelijk een paddenpoel aangelegd waardoor er een ecologische zone ontstaat. Het is een vernatte zone waar een combinatie van nat schraalgrasland, hakhout en zoomvegetatie is te vinden.

In het noorden ligt het Westerhout. Daar is een rijk gevarieerde beplanting zoals stinzen, natuurbos en zoomvegetatie te vinden. Speciaal beheer wordt hier toegepast met als duidelijkste voorbeeld voor wandelaars de omgevallen bomen. Deze bomen worden niet verwijderd, maar blijven liggen en vormen open plekken in het bos. Hierdoor kan nieuwe bosbeplanting zich ontwikkelen.

Recreatie

De recreatiezone ligt centraal in het park en bevat de stadsboerderij, volières en speelplekken en bestaat uit de Donkere Hout en Schutterswei.

Een scherpe scheiding van cultuur, natuur en recreatie is een niet wenselijk beeld voor de toekomst van de Alkmaarderhout. Juist de verwevenheid van de dragers van het park, landschap en cultuurhistorie, natuur, recreatie en overige functies maken het park tot een krachtig geheel.

Conclusie

Er dient aandacht te zijn voor het mengen van functies om een evenwichtig en duurzaam stadsparkbos te ontwikkelen. De dragers van het park, landschap en cultuurhistorie, natuur, recreatie en overige functies moeten daartoe hand in hand te gaan.

Rebouwing

Rebouwing

Bebouwing

In de Alkmaarderhout staan diverse gebouwen met uiteenlopende functies. Hieronder vallen de gebouwen die onderdeel uitmaken van het MCA, gevangenis de Schutterswei, particuliere woningen, gebouwen die horen bij de begraafplaatsen, Huize Voorhout, bebouwing tussen huize Voorhout en Koekenbier, de bunker en horecagelegenheden (waaronder Koekenbier). Een aantal gebouwen heeft een (gedeeltelijk) monumentale status.

MCA-terrein

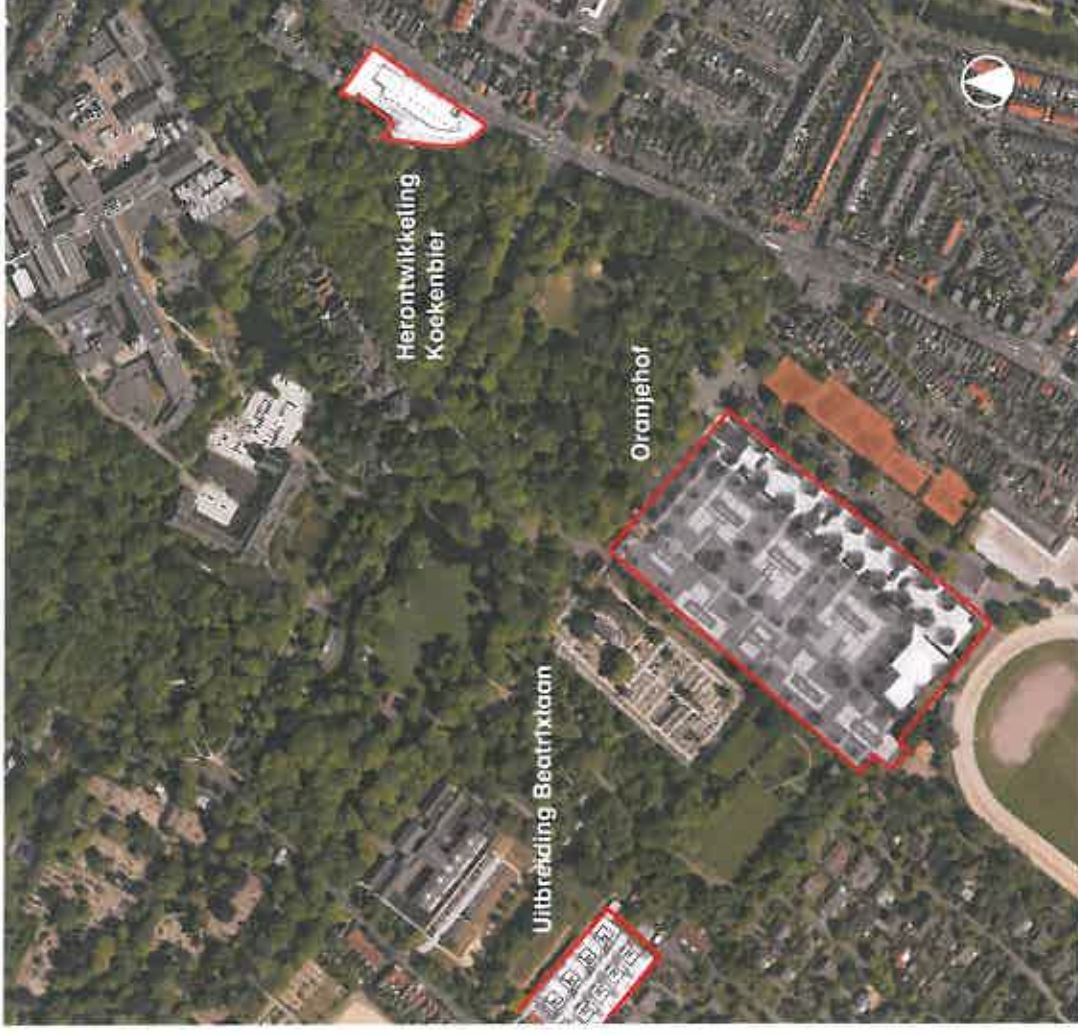
Dominant element is het MCA-terrein: niet alleen het ziekenhuis zelf, maar ook de Cadettenschool en Westerlicht behoren tot het MCA. Daarmee is het ziekenhuis qua functie en bebouwing stevig verankerd in het park. De Wilhelminalaan vormt de toegang tot het ziekenhuis. Daarnaast zijn er nog een serie woningen te vinden langs de Wilhelminalaan en deels langs de Prinses Julianalaan. Hierdoor krijgt de zone rondom het ziekenhuis een sterk stedelijke invloed.

Toekomstige bebouwing

Aan randen van de Alkmaarderhout vinden drie ontwikkelingen plaats:

- 1 Het terrein van Koekenbier wordt herontwikkeld.
- 2 De Beatrixlaan wordt uitgebreid met acht vrijstaande woningen. Deze worden ontsloten via de Westerweg.
- 3 De Oranjarahof bestaat uit ongeveer 150 woningen, waarbij zowel het stedenbouwkundig plan als de architectuur aansluit op de Alkmaarderhout. Parkeren vindt plaats onder de bebouwing. De ontsluiting van de Oranjarahof sluit aan op de Alkmaarderhout.

Bebouwing in de Alkmaarderhout is niet toegestaan in het vigerende bestemmingsplan.

Toekomstige bebouwing

Gebouw

Grens beschermd stadsgezicht

Monumenten en waardevolle gebouwen

Monumenten

In de Alkmaarderhout staat een aantal waardevolle monumenten:

Cadetterschool (1893)

De voormalige Cadetterschool maakt sinds 1930 onderdeel uit van het ziekenhuis. Het gebouw is ontworpen door de architect Van Nieuwkerken in Neo-Renaissancistische stijl.

Poortgebouw Algemene Begraafplaats (1829-30)

Deze begraafplaats is aangelegd kort na het verbod van koning Willem I om in kerken en op kerkhoven binnen de bebouwde kom te begraven. Het gebouw en de tuinen zijn ontworpen door Jan David Zocher jr.

Huize Voorhout (1906)

Villa Huize Voorhout is aangevuld met de grote vleugel in 1933 toen het de bestemming van bejaardenhuis kreeg. Deze vleugel is een gemeentelijk monument. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het gebruikt als commandopost voor het Duitse leger. Daarna werd het gebruikt als tehuis voor religieuzen. Nu is het een appartementencomplex. Het is gebouwd door de architect J.W. Hanrath in een variant van de traditionalistische stijl.

Het Hertenhuis van de stadsboerderij

De Hertenkamp als geheel is (nog) niet beschermd. Het Hertenhuis en het marmottenhuis zijn tot Rijksmonument verklaard.

Westerlicht (1933/1938)

Westerlicht is in fasen gebouwd. Het centrale deel dateert van 1933. de vleugels zijn later aangebouwd. De voorzijde is een rijksmonument. evenals de tuin met vijverpartij aan de voorkant. Van oorsprong was het een bejaardenhuis. Sinds 2004 maakt het onderdeel uit van het ziekenhuis. Het is ontworpen door de in Alkmaar woonachtige architect Saal in Late Amsterdamse School. Ook de tuin met vijverpartij aan de voorzijde behoort tot het Rijksmonument.

Gevangenis Schutterswei (1884)

De gevangenis is thans in gebruik als huis van bewaring. De dienstwoningen dateren van 1894. Het is ontworpen door de architect J.F. Metzelaer in Neo-Classisistische stijl. Hij was de eerste rijksarchitect in vaste dienst verbonden aan het ministerie van justitie. De Schutterswei als gemeentelijk monument is in voorbereiding.

Bunker

De bunker heeft geen officiële status als monument, maar is als waardevol element te bestempelen. Het heeft de potentie voor een functieverandering ten behoeve van het park om de attractiewaarde te vergroten.

Beschermd stadsgezicht

Voor de Alkmaarderhout als geheel is de status van beschermd stadsgezicht aangevraagd. Doel van de aanwijzing is de karakteristieke, met de historische ontwikkeling samenhangende structuur en ruimtelijke kwaliteit van het Westerhoutkwartier te onderkennen als zwaarwegend belang bij toekomstige ontwikkelingen in het gebied. De aanwijzing beoogt op die wijze een basis te bieden voor een ruimtelijke ontwikkeling die inspreekt op de aanwezige kwaliteiten, daarvan gebruik maakt en daarop voortbouwt. Er mag niet vergunningvrij gebouwd worden en bouwvoorvragen worden extra kritisch beoordeeld. Door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg is in dit kader bepaald dat de vigerende bestemmingsplannen in principe voldoen aan de gestelde beschermingsvereiste.

Overige

Enkele woningen aan de Wilhelminalaan hebben een monumentale status.

De voormalige garage van architect Jan Wils is een monument.

De Burgemeestersbank bij de Hertenkamp is beschermd.

Westerlicht

Speelplekken

Voorziening

Speelplek

Sociaal-culturele voorzieningen

Sociaal-culturele voorzieningen

Het park herbergt een drietal sociaal-culturele voorzieningen, voornamelijk in het midden en het zuidoosten van het park gelegen.

De stadsboerderij

De stadsboerderij ligt centraal in het Alkmaarderhout en bevat een groot hertenkamp, verschillende weides en een aantal statuen. Ten noorden van de stadsboerderij, aan de overkant van het water, liggen de volières.

De Hertenkamp

De Hertenkamp is een horecagelegenheid en ligt op een knooppunt van een aantal belangrijke lijnen. Het ligt bij een ingang van het park, de Bernhardlaan, en wordt daarbij vaak gepasseerd door wandelaars en fietsers. Daarnaast wordt achter de Hertenkamp de Oranjehof gebouwd. Tenslotte ligt het aan het einde van de lange as, komend uit het stadscentrum, waar ook de bloemenklok, de begraafplaats en het begin van de stadsboerderij liggen.

Speelplaatsen

In de Alkmaarderhout zijn meerdere speelplaatsen aanwezig. In de afgelopen jaren zijn er drie nieuwe speelplekken gerealiseerd, ten zuiden van de Schutterswei, ten zuiden van de stadsboerderij en een kunstgrasveld naast de APB aan de Notweg.

Stadsboerderij

Hertenkamp

- MCA
- Bebouwing rand
- Begraafplaats
- Weg

Randen en overgangen

Randen en overgangen

De Alkmaarderhout is een groot park dat als een groen eiland in de stad Alkmaar ligt. Wat interessant is, is dat de Alkmaarderhout ook een aantal stedelijke functies binnen de grenzen van het park heeft.

Het MCA-terrein ligt officieel in de Alkmaarderhout qua begrenzing, maar vormt qua stedelijke bebouwing een stukje stad in het park. Er is nauwelijks sprake van een groene zone tussen stad en MCA-terrein. Het Westerlicht en de Cadettenschool vormen ooit monumentale panden in het groen, maar zijn nu gekoppeld aan het MCA.

Daarnaast zijn er binnen de grenzen van de Alkmaarderhout nog drie begraafplaatsen. Betwist kan worden of deze als een stedelijk of als parkelement ingedeeld kunnen worden. Beide hebben in ieder geval een duidelijke toegang en een afscheiding met het park en zijn daarom wel aparte elementen in het groen. Onbetwist is de natuurrelatie van begraafplaatsen met het park.

De randen van het park worden deels gevormd door wegen, zoals de Metiusgracht en de Kennemerstraatweg, en deels door achtertuinen van huizen en het grote nieuwbouwproject aan de Sportlaan.

De Kennemerstraatweg vormt de oostgrens van het park. Er liggen in deze zone tussen park en weg nog een strook bosplantsoen en ook enkele winkels en een restaurant. Daarnaast tigt Huize Voorhout.

De rafelige noordelijke rand wordt voornamelijk gevormd door de Metiusgracht met woningen en het MCA-terrein. De Kraakmantuinten (pad dat achter het MCA doorloopt) heeft achtertuinen als grens met het park.

Luchtfoto MCA-terrein

De zuidelijke rand is heel divers. Zo is er een groot nieuwbouwproject de Oranjehof op de locatie van het voormalige AZ-stadion.

Deze zullen gericht zijn op het park. Het gebied rondom de Beatrixlaan heeft op dit moment allemaal achtertuinen grenzend aan het park, maar ook hier zijn plannen voor een kleine uitbreiding met enkele woningen.

De westzijde van het park wordt voornamelijk gevormd door de Algemene begraafplaats en nog een klein deel van een woonwijk. Deze woningen hebben hun voorkant gericht op het park.

Wegen als toegang

(Fiets)paden als toegang

Auto infrastructuur

Padenstructuur

Waterstructuur

Toegangen en infrastructuur

Toegangen en infrastructuur

Toegangen

De Alkmaarderhout beschikt over meerdere toegangen tot het park. Dit is vaak een combinatie van (fiets)paden en autowegen. De vraag is of de autowegen een toegang bieden tot het park of het park wellicht doorsnijden. Feit blijft dat vanaf de autowegen er verschillende paden ontspringen in het park zoals aangegeven bij de Westerweg. Deze Westerweg is naast een toegang tot het park, ook meteen een grenslijn voor het park.

Een belangrijke toegang wordt gevormd door de combinatie Wilhelminalaan / Harddraverslaan / Harddraverspad. Deze laan was vroeger de verbinding van het centrum naar het park, maar vormt nu een belangrijke toegang tot het MCA-terrein. Aan dit lanenstelsel zit de hoofdingang van het MCA gekoppeld. Doordat het MCA gekoppeld zit aan de Wilhelminalaan is dit niet alleen een toegang voor wandelaars en fietsers, maar met name ook voor auto's en bussen. De Metiusgracht die langs het park loopt vormt daarbij de ingang van de ambulance.

Ten noorden wordt het park ontsloten door het Westerhoutpad en het Akerspad / Kruakmantuinen. In het zuiden zijn er ingangen tot het park via de Nieuwe Hout en Zandersweg. De Prins Bernhardlaan biedt toegang vanaf de Sportlaan / Kenmerstraatweg.

Veel toegangen zijn informeel en lastig zichtbaar. Er is bovendien een aantal toegangen die (verkeers)onveilig gelegen zijn. Herkenbaarheid en verbijzondering van toegangen zou wenselijk zijn.

Auto infrastructuur

De infrastructuur voor de auto en bus(lijnen) wordt gevormd door de Westerweg, Prinses Julianalaan en de Wilhelminalaan. Deze verbinden het MCA, het Westertlicht-complex, de Nieuwe Hout en de begraafplaatsen met de stad (onder andere de belangrijke Kennemerstraatweg).

De Wilhelminalaan wordt halverwege geknipt door een busluis waardoor de bewoners van de panden aan de Wilhelminalaan alleen geconfronteerd worden met bus en fietsverkeer. De Wilhelminalaan loopt door richting de Prins Bernhardlaan en wordt met de kruising met de Prinses Julianalaan weer toegankelijk voor autoverkeer. Er is geen autoverkeer mogelijk tussen de hoofdingang van het MCA en de kruising met de Prinses Julianalaan.

De laan parallel aan de Wilhelminalaan, de Harddraverslaan is ingericht voor (betaald) parkeren. Deze kan echter wel als doorsteek worden gebruikt omdat deze de Wilhelminalaan verbindt met de Prinses Julianalaan. Deze laan is éénrichtingsverkeer van noord naar zuid. De Prinses Julianalaan is een belangrijke verbinding tussen oost- en west Alkmaar. Echter het profiel van deze straat is smal waardoor fietsers in combinatie met autoverkeer (waaronder ook vrachtwagens en bussen) gevaarlijke situaties kunnen opleveren.

Wandel- en fietspaden

Er zijn twee belangrijke verbindingen voor wandelaars en/of fietsers. Het pad parallel aan de Harddraverslaan / Wilhelminalaan, het Harddraverspad, vormt de wandelverbinding tussen het park en het centrum van Alkmaar (noord-zuid). Fietsers maken gebruik van de Wilhelminalaan als verbinding naar Heiloc, via de Zandersloot en het Heilooerbos. De oost-west verbinding wordt gevormd door de Prins Bernhardlaan die een veilige verbinding vormt voor fietsers en voetgangers ten opzichte van de Prinses Julianalaan.

Door het gehele park liggen paden als in de Engelse landschapstijl: gebogen lijnen die de bezoeker begeleiden langs open en besloten plekken. Mensen die het park gebruiken als verbinding van het ene naar het andere deel van de stad, gebruiken veelal de Prins Bernhardlaan en/of het Harddraverspad / Wilhelminalaan.

Parkeren

Overige parkeergelegenhaid

Parkeergelegenhaid

Parkeergelegenheid

De parkeergelegenheid in en rondom het park is vooral ten behoeve van het MCA. De meeste parkeerplaatsen liggen dan ook direct bij het ziekenhuisterrein. De af- en aanvoer veroorzaakt overlast in de omgeving. Het huidige aantal parkeerplaatsen voor het MCA is 1020. Conform de officiële norm zouden dit er 1070 moeten zijn.

Op de afbeelding links staan de parkeergebieden aangegeven met daarin de aantallen. Er zijn ook zones aangegeven waar vaak wordt geparkeerd ten behoeve van het MCA zoals de Harddraverslaan (langsparkeren aan beide zijden) en de parkeergarage de Singel. Een deel van de parkeerplaatsen aan de Harddraverslaan is al verwijderd en de resterende plaatsen zullen verdwijnen als de Schelphoekgarage gereed is.

Een andere grotere parkeergelegenheid is gelegen aan de Schutterswei in verband met de huidige gevangenis. Overige parkeergelegenheden zijn gesitueerd op het stuk Wilhelminalaan bij de bloemenklok, bij de ingang van de algemene begraafplaats en bij Huize Voorhout.

Conclusies

- De parkeerdruk in en om de Alkaarderhout is groot.
- Het benodigd aantal parkeerplaatsen ten behoeve van het MCA is hoger dan het huidige aantal parkeerplaatsen. (1070 in plaats van 1020)

Hoofdingang MCA

Harddraverslaan

Bebouwing

Paden

Wegen

Water

Lanen

Monumenten

Randen

Hertenkamp

Muziekruis

Begraafplaats

--- Grens beschermd stadsgezicht

3.4 Landschapsstructuurkaart

In de landschapsstructuurkaart vallen alle benoemde lagen uit voorgaande paragrafen over elkaar heen. Daaruit gefilterd zijn weer de belangrijkste elementen die in ogenschouw worden genomen bij de ruimtelijke uitgangspunten. De belangrijkste elementen zijn een mix van belangrijke lanen, monumenten, waterpartijen, het padenstelsel en de voornaamste functies.

Dominant is het lanenstelsel zoals de combinatie Wilhelminalaan / Harddraverson en Prinses Julianalaan. Deze zijn visueel erg bepalend, maar ook nog functioneel. Aan deze lanen zitten verschillende monumenten gekoppeld (Westerlicht en Cadettenschool), begraafplaatsen en het MCA-terrein.

Deze structuur wordt doorkruisd door een padenstelsel en waterpartijen van sierlijke lijnen. Het lanenstelsel (Barok) wordt samengesmolten met een romantische Engelse landschapsstijl. De ruimtes die hierdoor ontstaan zijn geschikt voor functies als de stadsboerderij en de muziekknis.

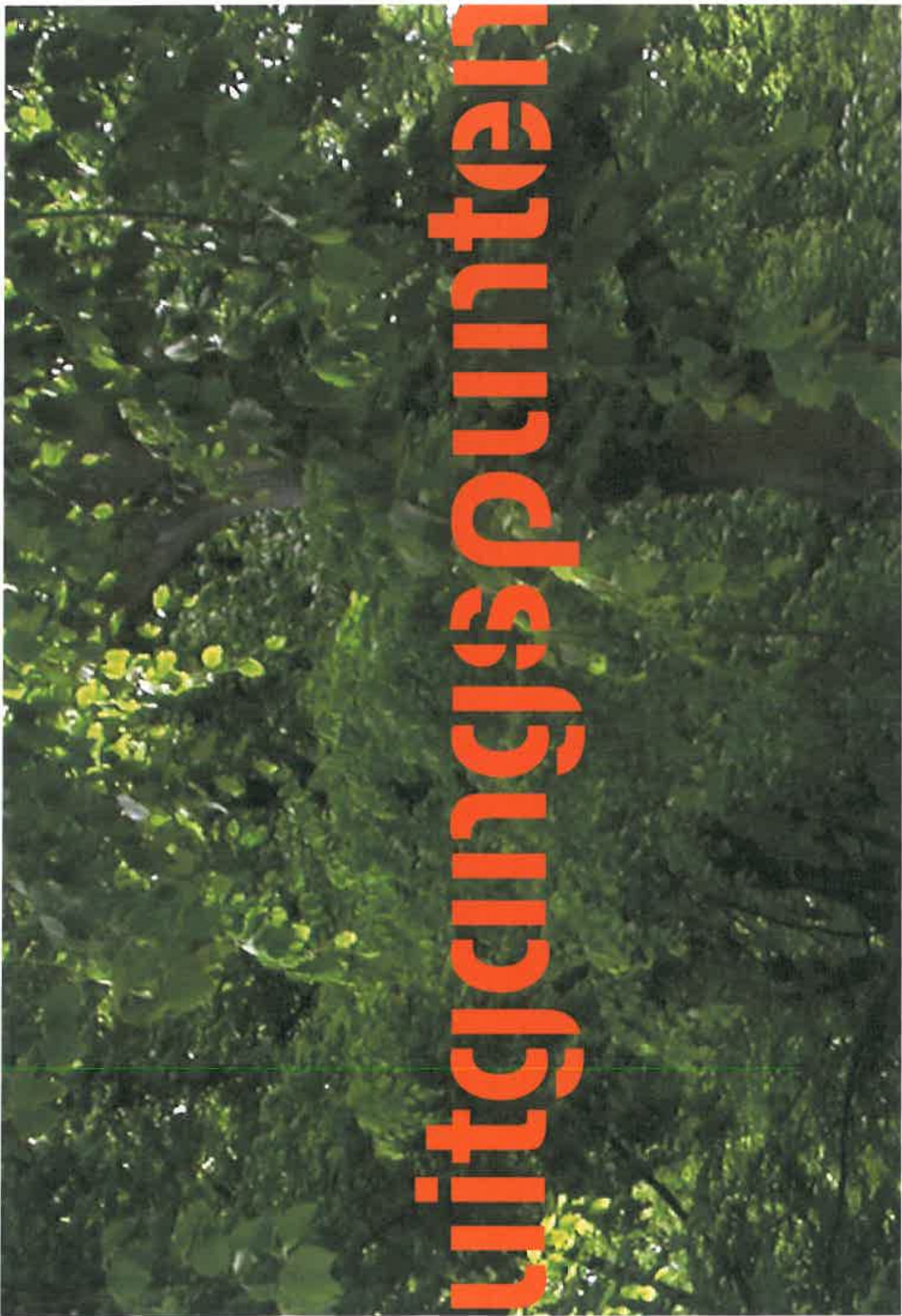
In het volgende hoofdstuk worden alle uitgangspunten geformuleerd die in het masterplan een rol spelen.

uitcunqspuntar

4 Ruimtelijke Uitgangspunten

4.1 Algemeen

De uitgangspunten die vastgesteld zijn ten tijde van het formuleren van de opgave voor deze visie (zie hoofdstuk 2), dienen als vertrekpunt voor de visie. De ambitie voor de Alkmaarderhout gaat echter verder dan het waarborgen van de kwaliteit van de Alkmaarderhout en het voorkomen van extra druk op het park. In deze visie wordt een invulling gegeven aan het begrip 'kwaliteit'. De dragende pijlers dienen versterkt te worden. Dit zijn landschap en cultuurhistorie, natuur en recreatie. Daarnaast zijn overige functies toegevoegd.

De Alkmaarderhout moet aantrekkelijker gemaakt worden. Daarbij staat de bezoeker centraal. Deze bezoeker is niet alleen afkomstig uit de omliggende woonwijken. De Alkmaarderhout trekt op een grotere schaal publiek. Om de bekendheid en aantrekkingskracht van dit stadsparkbos te vergroten dient het park beter toegankelijk te worden, veilig en schoon te blijven, maar vooral ook levendig met activiteiten voor jong en oud.

De verblijfkwaliteit moet worden verhoogd. De barrièrewerking dient opgeheven te worden. In de Alkmaarderhout moet men een ongestoorde wandeling kunnen maken, die recht doet aan de 40 hectare oppervlak.

De Alkmaarderhout is een 400 jaar oud stadsparkbos met een zichtbaar rijke historie. Deze dient leesbaar te zijn. En tegelijkertijd is het een park anno nu. De ontwikkelingen die in het park plaatsvinden dienen een duidelijk aantoonbare bijdrage aan het park te leveren. Qua uitstraling, architectuur en functie, passend binnen de kaders van het beschermd stadsgezicht, maar wel anno nu.

De genoemde uitgangspunten zijn in overeenstemming met het Beheerplan 2007 - 2017.

4.2 Landschap en cultuurhistorie

Ten aanzien van het landschap en de cultuurhistorie worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Alle ontwikkelingen dienen plaats te vinden in het licht van de Alkmaarderhout als beschermd stadsgezicht. Tevens is het beheerplan 2007-2017 leidraad, ontwikkelingen mogen niet conflicterend zijn met vastgestelde landschappelijke- en natuurwaarden.

Het 17e eeuwse stadsparkbos de Alkmaarderhout is in de loop van de eeuwen aangepast en onderhouden naar de smaak van de dan heersende mode. Zo zijn de sterrenbossen verdwenen waarvan er veel in de Hout waren in de 18e eeuw. De befaamde Muziektuin, een landelijk bekend fenomeen, is in de dertiger jaren van de 20e eeuw ten onder gegaan. Maar er zijn meer elementen in de Hout geweest die in de loop der tijd zijn weggeraakt. Deze elementen zijn terug te vinden op oude schilderijen en in historische boeken. Voor mensen en vooral voor schoolkinderen is het leuk en leerzaam om zo tastbare elementen uit verschillende eeuwen terug te vinden. Met duidelijke beschrijvingen en activiteiten die de elementen in een groter cultuurhistorisch kader plaatsen. Er is zo een groter publiek mee te bereiken dan alleen de wijkbewoners die er hun hond uitlaten. De Alkmaarderhout verdient meer dan dat te zijn.

Het zichtbaar / beleefbaar maken van de verschillende ontwikkelingsperiodes is een belangrijk uitgangspunt. Hierdoor wordt de rijke historie van het park overgedragen aan de bezoekers. Dit kan door het versterken van stijlelementen als lanen, sierbeplanting en monumenten.

Het Rijksmonument Westerlicht dient te worden gerenoveerd (de tuinwijver is al gerenoveerd).

Westerlicht vormt het geografische hart van de Hout en heeft de potentie ook het cultuurhistorische en groene hart van de Hout worden. Dit betekent een parkinrichting waarin recht wordt gedaan aan deze centrale functie van Westerlicht.

De Bunker kan zichtbaar / beleefbaar gemaakt worden als cultuurhistorisch object in het groen.

Versterking van de Harddraverslaan, nadat alle parkeerplaatsen (exclusief die van de huidige bewoners) zijn verwijderd. De Harddraverslaan vormt de entree vanuit de stad naar het park voor fietsers en voetgangers. De Harddraverslaan wordt dan bestemd als regionale fietsroute.

4.3 Natuur

Ten aanzien van natuur worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Opheffen van versnippering. Het park wordt nu in vier stukken geknipt door de MCA-gebouwen en de drukke Julianalaan. De Hout moet weer één geheel worden waarin men 10 minuten (700 m) kan wandelen zonder obstakels of verstoringe situaties tegen te komen. Voor het MCA-terrein betekent dit bouwen in de vorm van afzonderlijke eenheden waartussen openbare groene routes lopen.

De Hout is te karakteriseren als een parkbos. Enerzijds is vorming van een dicht bos een natuurlijk proces, anderzijds ontstaan bij stormen steeds nieuwe open plekken. Het evenwicht tussen dicht bos en open plekken wordt in beginsel aan de natuur overgelaten, maar kan zo nodig met beperkte ingrepen ondersteund worden.

De kenmerkende natuurhistorische waarden, zoals baukenlanen, slinzenplanten en paddestoelenpopulaties worden beschermd tegen aantasting. Doornroos wordt de algehele natuurkwaliteit bevorderd. In samenhang met de andere functies van het park. Het park wordt geïntegreerd in de ecologische hoofdstructuur, bijvoorbeeld via een verbinding met Heidoorbos (de groene verbinding langs de bouwlocatie Sportlaan, de 30-meter zone). Voor deze 30-meter zone is al een ontwerp.

Versterking van de geleidelijke vergroting van de variatie in leeftijdsbouw en structuur van het bomenbestand, waardoor tevens een grotere variatie in struik- en kruidlaag ontstaat.

- Zoomvegetaties op de overgang van grasland naar bos verder ontwikkelen door een gevarieerder beheer;
- Ontwikkeling van verschillende graslandtypen, waaronder bloemrijk- en slinzengrasland, vochtig tot nat hooiland en gebruiks

grasland blijft gehandhaafd.

Nieuw water ten koste van bomen is geen optie maar extra water(lopen) elders kunnen functioneel zijn, bijvoorbeeld als landschoppelijk element, voor regulering grondwaterstand en als afscheiding van een gedeelte met een specifieke natuurfunctie. De waterloop met oevers tussen het MCA en Westlicht heeft een grote waarde als groene corridor en moet beschermd worden.

Het instandhouden en versterken van de groene corridor langs het spoor.

Bouwen van ondergrondse parkeergarages moet aantoonbaar geen schade opleveren voor de Hout vanwege invloed op de grondwaterstromen.

4.4 Recreatie en verblijfskwaliteit

Ten aanzien van recreatie en verblijfskwaliteit worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Het beheer zal in de toekomst gericht zijn op onderhoud en verbetering van de kwaliteit van de voorzieningen, vooral paden, banken en afvalbakken. Daarnaast dient er blijvende aandacht te zijn voor het imago van een schoon, veilig en goed onderhouden stadspark.

De sociale functie van het park betreft incidentele evenementen voor geheel Alkmaar en dagelijks gebruik door omliggende wijken, zoals wandelen, sporten, honden uitlaten en bezoek aan de kinderboerderij. De nadruk moet liggen op (nieuwe) dagelijkse activiteiten. Verhoging van het dagelijks gebruik van de Alkmaarderhout heeft daarbij prioriteit. Bij evenementen moet de Hout een toegevoegde waarde hebben ten opzichte van alternatieve locaties. In de broedperiode dienen georganiseerde recreatieve tot het minimum te worden beperkt.

Voor verlevendiging van de Alkmaarderhout is een centraal gelegen voorziening met een natuur-educatieve functie en eventueel een horecagelegenheid gewenst. Mogelijkheden zijn Westerlicht (bij een (gedeeltelijk) vertrek van het MCA) en Schutterswei (bij verandering van functie).

Er dient aandacht te zijn voor de verblijfskwaliteit in het park. Dit heeft betrekking op veilige speelplaatsen en kinderboerderij, maar vooral op het kunnen ervaren van de natuur tijdens wandelingen en verblijf in de Hout. Geluidsoverlast en beeldverstoring moeten hiermee in balans te blijven.

4.5 Overige functies

Ten aanzien van de overige maatschappelijke functies worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Verkeer

Er zijn drie drukke wegen: de Kennemerstraatweg, de Westerveg en de Prinses Julianalaan. De Prinses Julianalaan doorkruist de Alkmaarderhout en creëert daardoor een ecologische barrière in het park. Bovendien laat de verkeersveiligheid te wensen over. Uitgangspunt is dat de inrichting en het gebruik van de Prinses Julianalaan heroverwogen dient te worden conform het destijds genomen Raadsbesluit over verkeer en parkeren in de Hcut..

Er zijn 19 plekken voor parkeren in of tegen de Hout. Conform het Raadsbesluit wordt parkeren (bovengronds) gereguleerd. De ontsluiting van bebouwde locaties gebeurt vanaf de randen, dus Schutterswei vanaf de Westerveg en het MCA-terrein vanaf de Metiusgracht (conform parkeerconvenant).

Er zijn al afspraken gemaakt over de Harddraverslaan. Parkeerplaatsen worden verwijderd (exclusief bewoners) bij het gebruik van de Schelphoekgarage. Uitgangspunt is dat het gebruik en de inrichting van de Harddraverslaan heroverwogen wordt, waarbij de bestaande laanstructuur en de als waardevolle benoemde paddenstoelen behouden moeten blijven. Mogelijk wordt de Harddraverslaan een regionale fietsroute.

De toegangen van de Alkmaarderhout voor bezoekers vanuit het stadscentrum en de omliggende wijken dienen te worden verbeterd vanuit veiligheidsoogpunt en herkenbaarheid. Slechts op twee plaatsen (vanuit Oranjepark en via de Akerlaan) kunnen bezoekers zonder barrières het park inlopen.

Met name vanuit het centrum (via de Harddraverslaan) en vanaf de andere kant van de Kennemerstraatweg (kruising met de Prinses Julianalaan) is behoefte aan aantrekkelijke routes en uitnodigende toegangen tot de Alkmaarderhout.

Randen

De randen dienen te worden betrokken bij de Alkmaarderhout. Activiteiten in de randen van de Hout kunnen grote invloed hebben op de kwaliteit van de Hout, zowel positief als negatief. Daarom vormen de randen een integraal onderdeel van de Hout en worden betrokken in de visie en daaruit volgende toekomstige maatregelen.

Bouwen in de Hout

Nieuwe voorzieningen worden in beginsel in bestaande bebouwing ondergebracht. Bouw in de Hout zelf wordt alleen toegestaan als deze een toegevoegde waarde heeft voor de Hout (bijvoorbeeld recreatieve voorziening voor bezoekers) en cultuurhistorisch inpasbaar is. Rekening dient te worden gehouden met verstoring van nachtelijke fauna (vleermuizen, egels, et cetera) door extra verlichting.

studios

5 Stedenbouwkundige studies

5.1 Scenariostudie MCA

Scenario's Medisch Centrum Alkmaar

Het Medisch Centrum Alkmaar is bezig met het onderzoeken van verschillende scenario's omtrent de huisvesting. De huidige locatie voldoet niet meer aan de moderne eisen die gesteld worden aan de zorgfunctie van dit ziekenhuis.

Het MCA onderzoekt twee mogelijke scenario's. Dit najaar zal er een besluit worden genomen. Dit is afhankelijk van de mogelijkheden voor een externe locatie. De scenario's zijn:

1. Het Top Klinisch Interventiecentrum (TKI) gaat naar een andere locatie. Het huidige Top Klinisch Interventiecentrum krijgt de functie van Centrum voor Diagnostiek en Herstel.

De vrijgekomen ruimte door sloop van het huidige TKI kan aangewend worden voor woningbouw.

2. Het MCA vertrekt volledig naar een andere locatie. Het huidige terrein kan dan in zijn geheel een woonbestemming krijgen, waarbij enige menging met (kleinschalige) zorggerelateerde functies denkbaar is.

In deze scenariostudie is de fasering in kaart gebracht zoals die door het MCA wordt voorgesteld. Daarnaast zijn vanuit deze visie uitgangspunten opgesteld die vanuit het park wenselijk zijn en dienen als richtlijn voor toekomstige ontwikkelingen.

In alle drie de scenario's biedt de herontwikkeling kansen voor de Aikmaarderhout op de lange termijn. Het zal tussen de 10 á 15 jaar duren voordat het hele MCA-terrein herontwikkeld is.

Cadettenschool

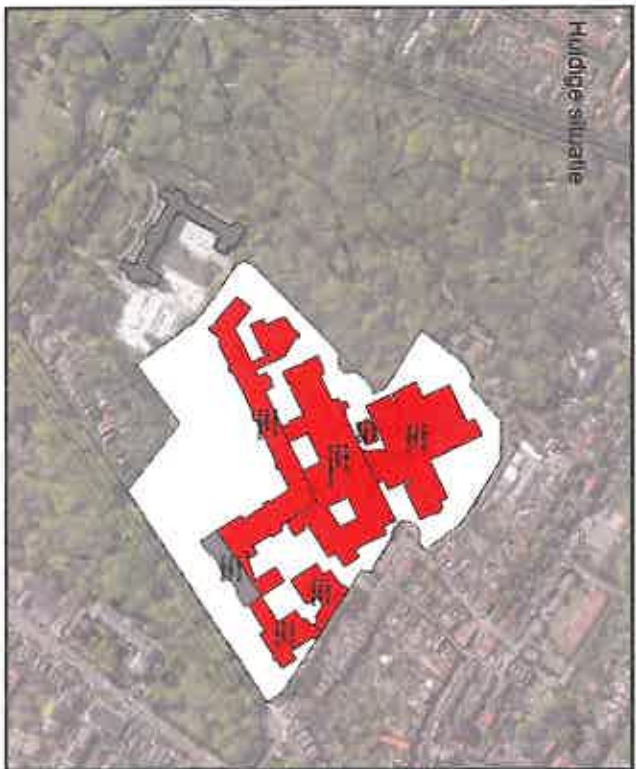

huidig MCA

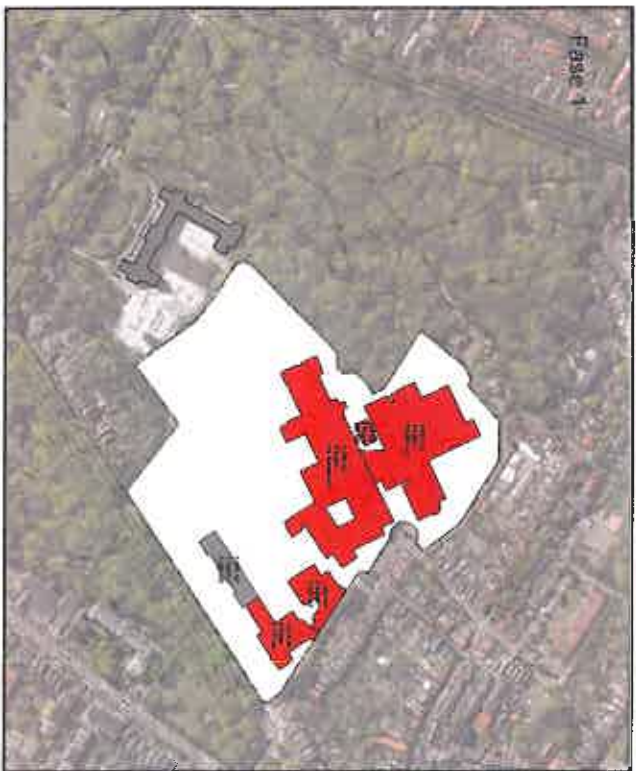

Huidig CDH

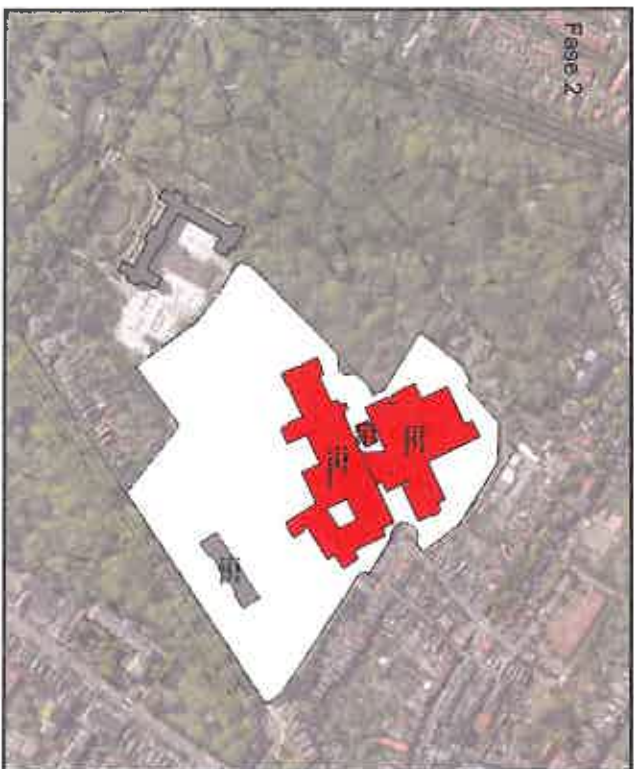

Huidige situatie

Fase 1

Fase 2

Mogelijk Fase 3

Fasering

In Fase 1 wordt een deel van de 'ruggengraat' gestloopt dat aan de achterzijde van de Cadettenschool vastzit.

In Fase 2 krijgt het huidige Top Klinisch Interventiecentrum de functie van Centrum voor Diagnostiek en Herstel. Dit kan op termijn vervangen worden door nieuwbouw. Hiervoor is 55.000 m² nodig.

De overige vrijgekomen ruimte kan aangewend worden voor woningbouw. Mogelijk ontstaat op de lange termijn een derde fase waarbij het hele MCA naar een externe locatie verhuist.

Algemene uitgangspunten

Vanuit de projectgroep en adviesgroep is een aantal algemene uitgangspunten opgesteld die wenselijk zijn gezien vanuit de Alkmaarderhout. Bij de herontwikkeling van het MCA-terrein dienen deze als richtlijnen voor alle drie de scenario's. Dit zijn:

- Aandacht voor randen/oriëntatie van de Alkmaarderhout.
- Openbare ruimte als onderdeel van de Alkmaarderhout.
- Doorlopende wandelroutes over het MCA-terrein.
- Water als omkadering van het terrein.
- Groene zone van minimaal 30 meter langs de Metiusgracht.
- Behoud van waardevolle bomen.
- Hoofdontsluiting via de Metiusgracht.
- Harddraverslaan autovrij (met uitzondering van bewoners Wilhelminalaan).
- Westerlicht en Cadettenschool als losse objecten.
- Tuin van Westerlicht is een monument.
- Bebouwing maakt deel uit van het park.
- Geen achterkanten grenzend aan het park.
- Maximaal vijf bouwlagen en zonering hiervan.
- Herkenbaarheid: een landmark/entree vanuit de stad.
- De huidige grenzen van het MCA-terrein mogen niet worden overschreden.

Scenariostudie

In het onderzoek dat Inbo voor het MCA heeft uitgevoerd (28 juli 2010) zijn deze uitgangspunten meegenomen als richtlijnen. Gestreefd wordt om qua woondichtheid aan te sluiten bij de groene omgeving.

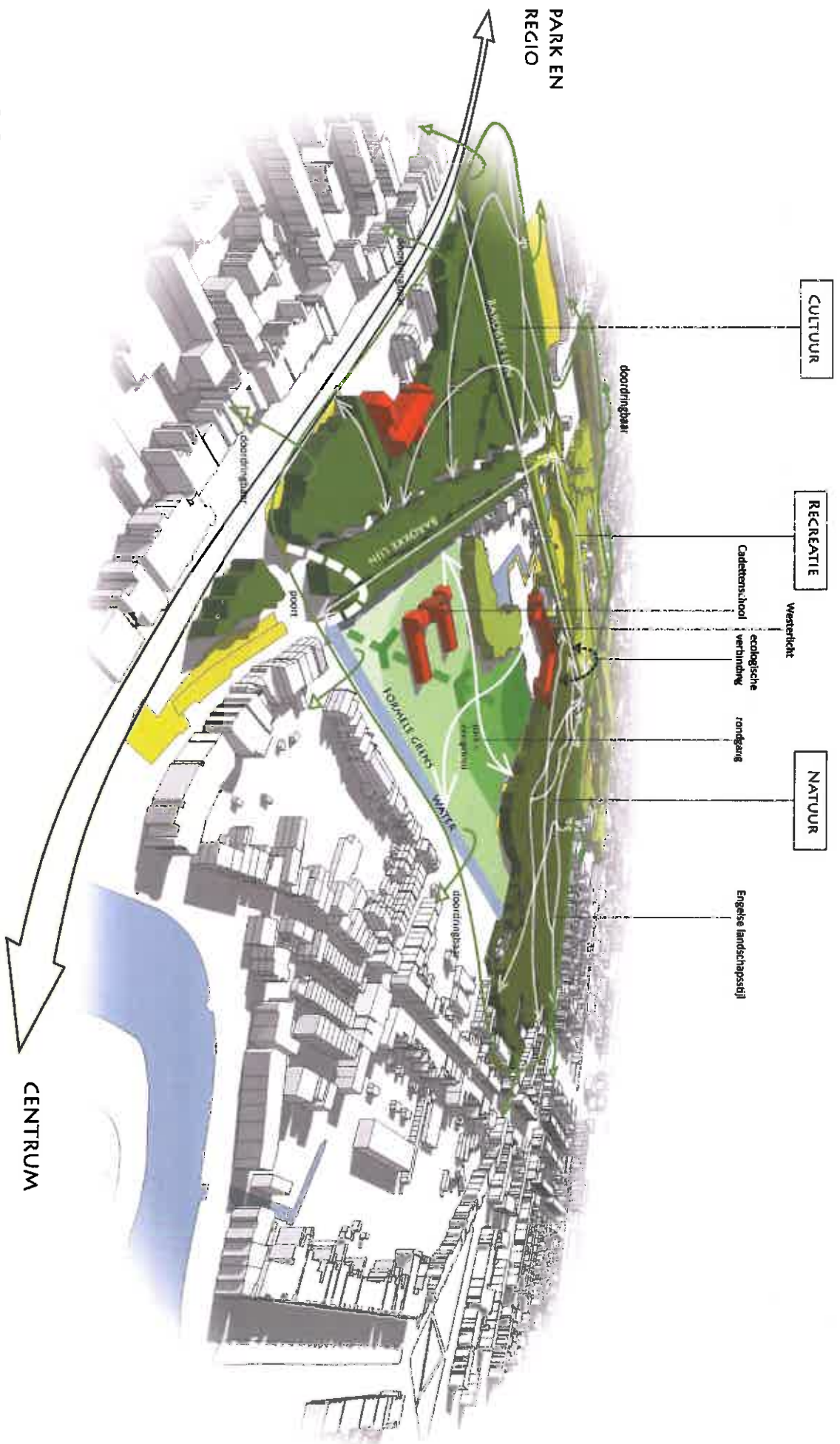
Dit vertaald zich naar een passende dichtheid (onder de 30 woningen per hectare).

Vrije ruimte zal aangewend worden voor woningbouw en kleinschalige zorggerelateerde functies. De infrastructuur voor deze woningen zal worden geminimaliseerd, parkeren zoveel mogelijk uit het zicht en op eigen terrein.

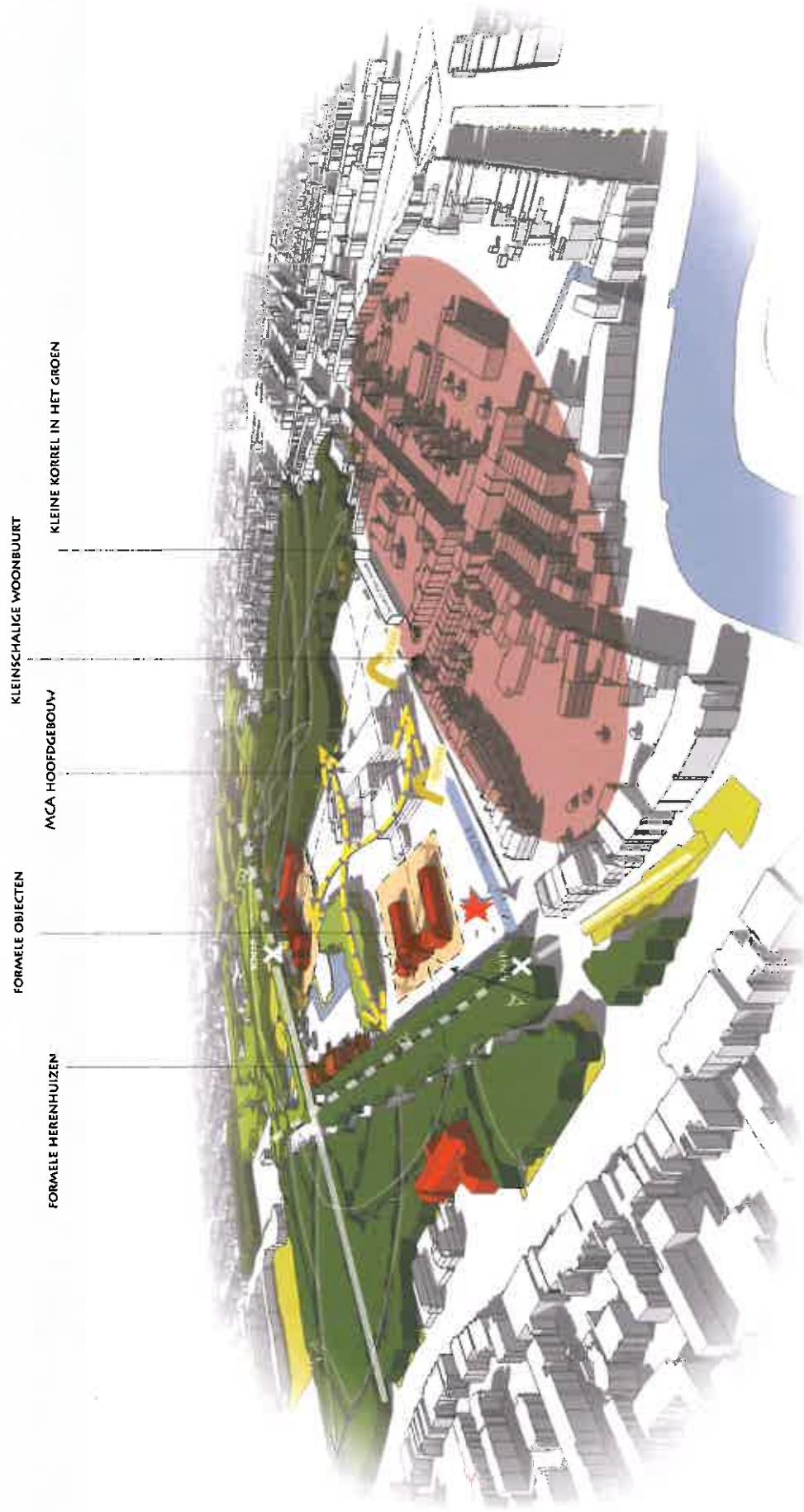
De modellen die het MCA heeft ontwikkeld worden op moment van dit schrijven verder onderzocht en zijn niet in deze visie opgenomen.

Uitgangspunten landschap

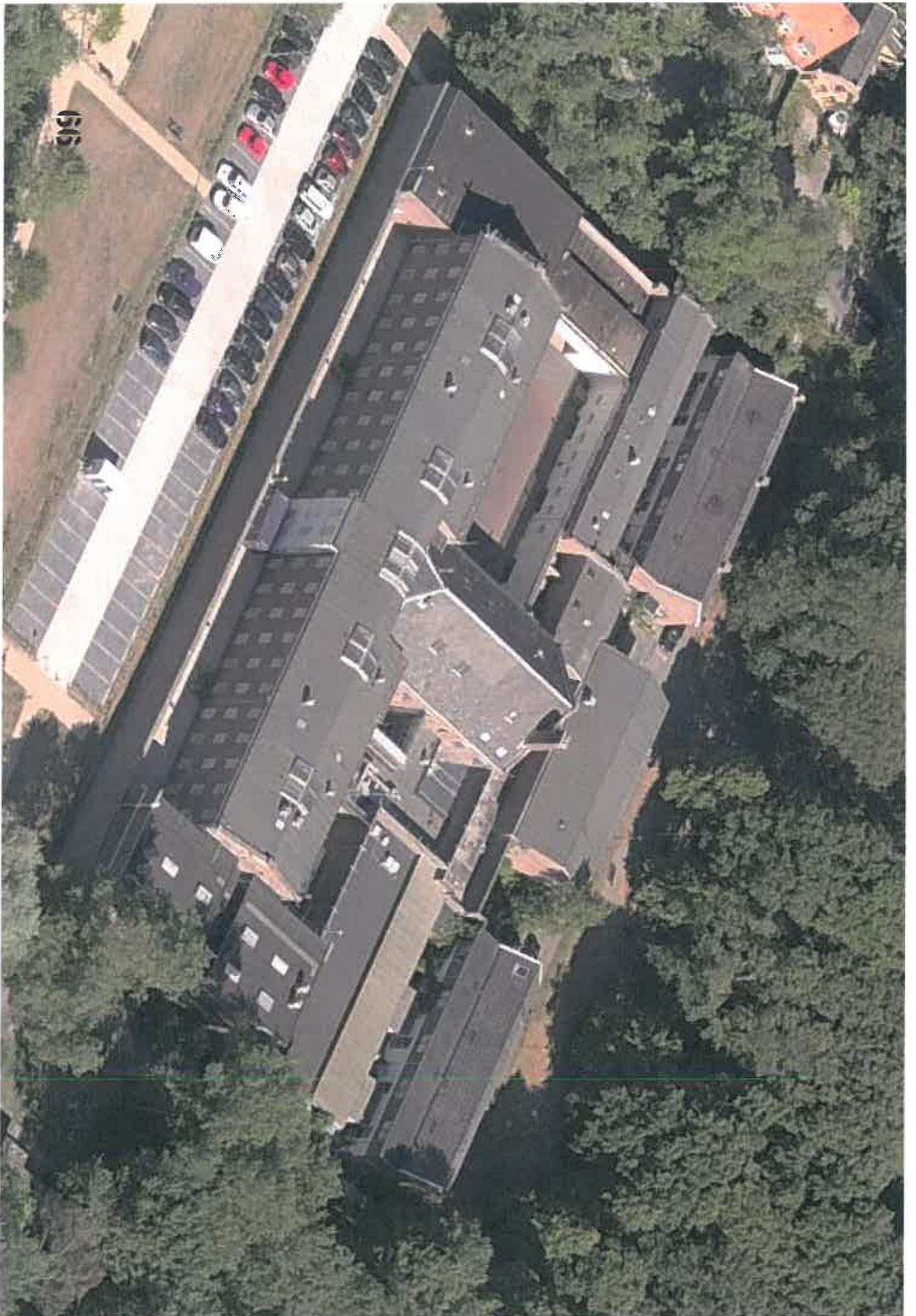

Uitgangspunten stedenbouw

CENTRUM

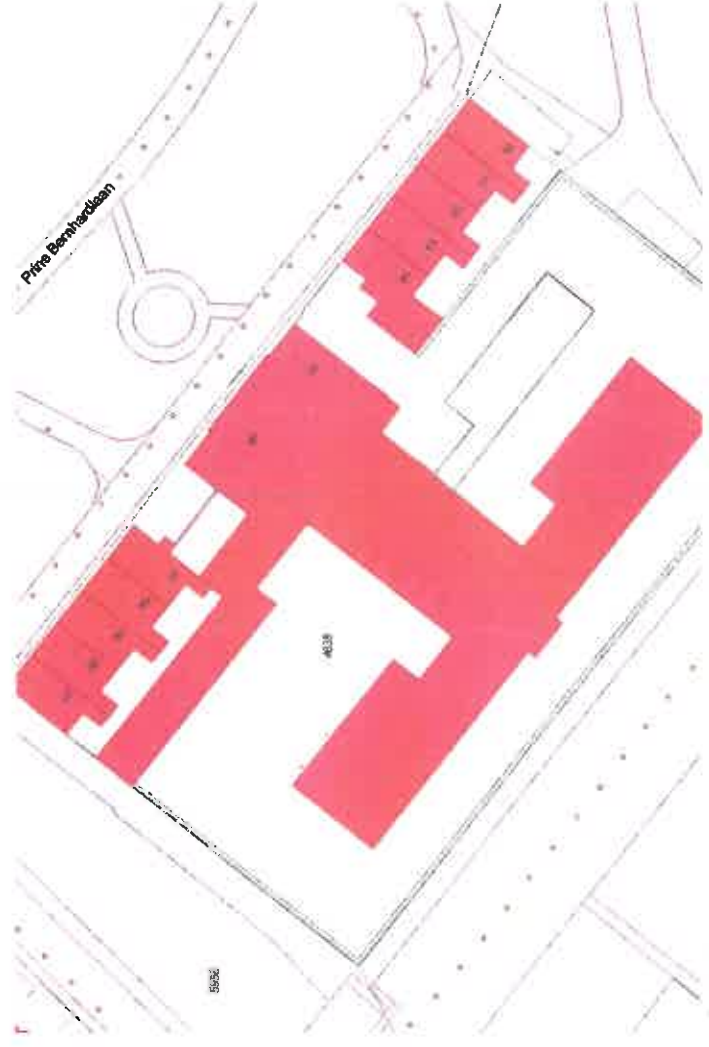

5.2 Quickscan Schutterswei

Gevangenis de Schutterswei kan na een mogelijke sluiting herbestemd worden. In deze stedenbouwkundige en architectonische verkenning is onderzocht hoe om te gaan met dit gebouw. Voor Schutterswei is een aanvraag ingediend voor de status van gemeentelijk monument. Hier is nog geen besluit over genomen. Het zou kunnen dat enkel een deel van het gebouw deze status krijgt.

Op de volgende pagina's is een aantal scenario's/opties getekend. De opties variëren van een woonhof tot multifunctioneel centrum. Het interessante van de gevangenis is dat deze op een zeer aantrekkelijk locatie ligt voor zowel wonen als recreatieve functies. De Alkmaarderhout fungeert als een prachtige groene context.

Aanvraag status als gemeentelijk monument

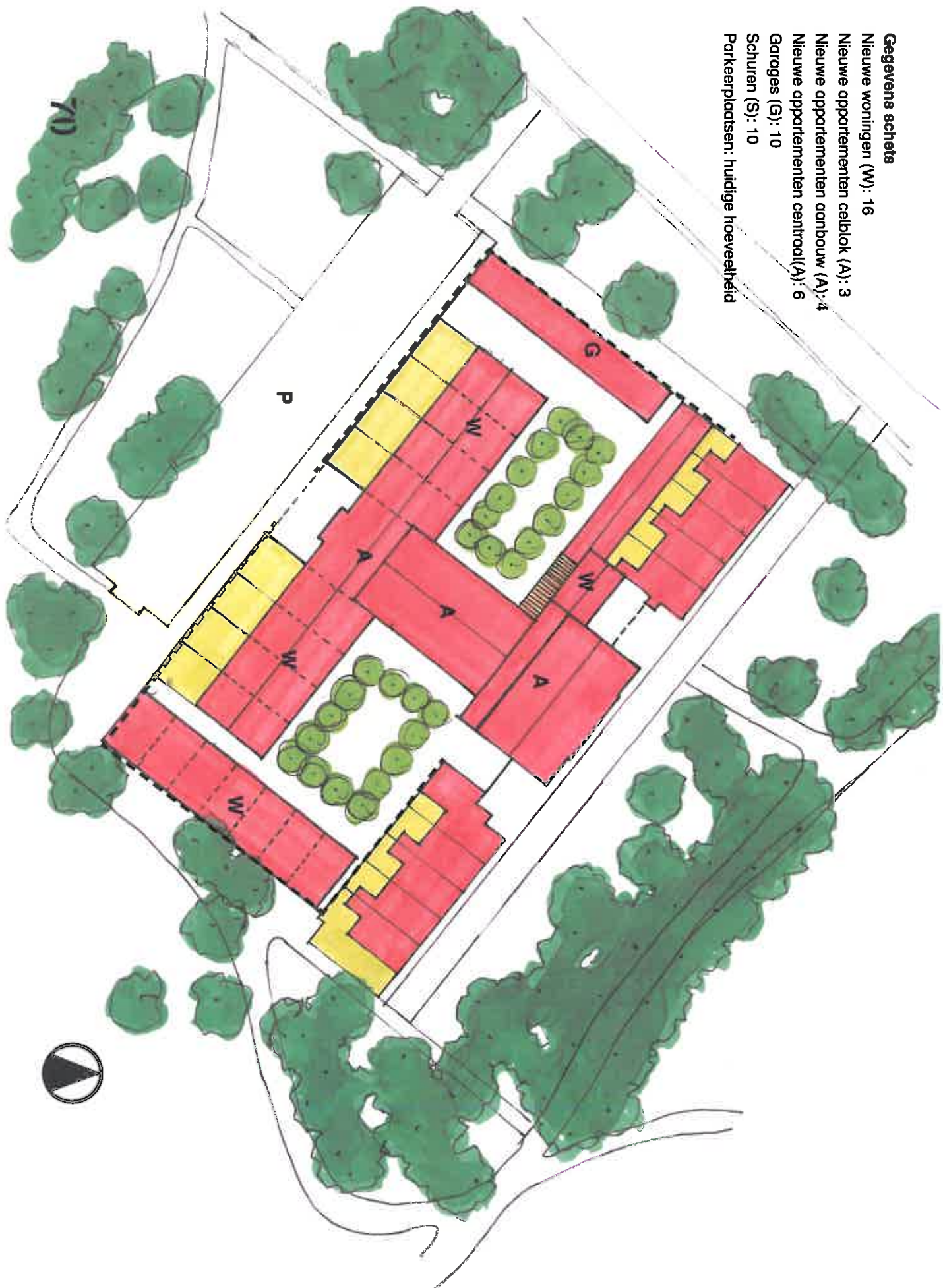

Gegevens schets

- Nieuwe woningen (W): 16
- Nieuwe appartementen celblok (A): 3
- Nieuwe appartementen aanbouw (A): 4
- Nieuwe appartementen centraal(A): 6
- Garages (G): 10
- Schuren (S): 10
- Parkeerplaatsen: huidige hoeveelheid

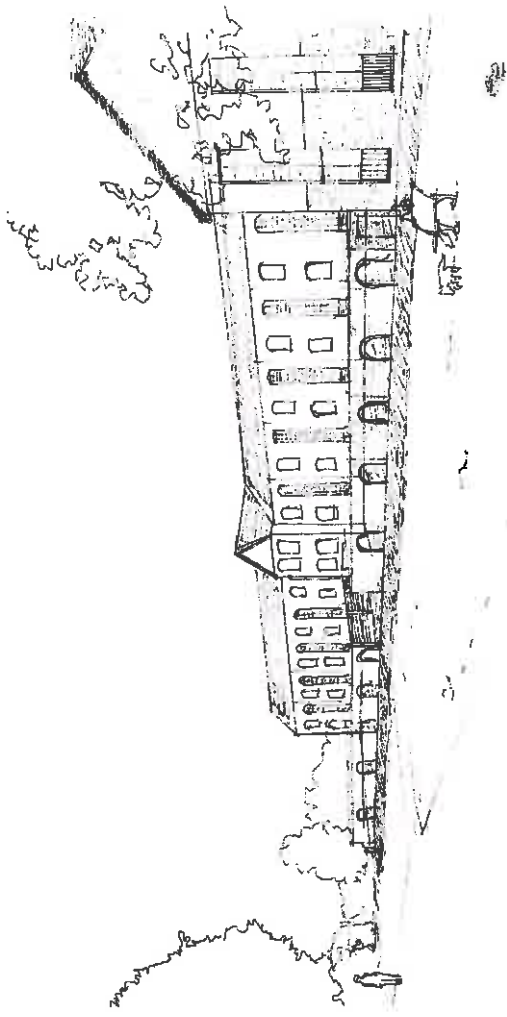

Scenario 1: Woonhof Schutterswei

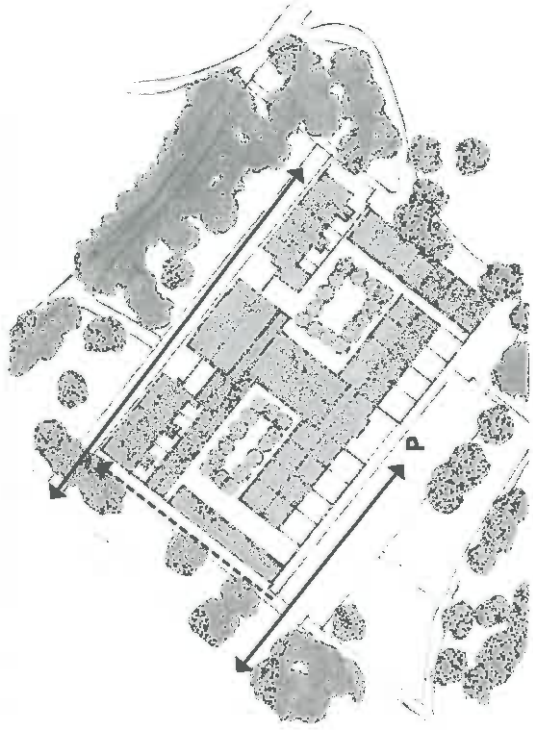
- Dit scenario richt zich op de structuur van de huidige gevangenis. Het idee is om één multifunctioneel complex te ontwerpen binnen de huidige gevangensmuren (stippellijn) met behoud van de huidige bebouwing. Dit complex zal bestaan uit de bouwblokken en nieuwbouwnentouinen. Het complex herbergt verschillende functies zoals:
- een modern woonhof;
  - een hotel en/of resort;
  - combinatie van culturele instellingen.

In de tekening (links) tigt de nadruk op het idee om de Schutterswei om te vormen tot woonhof. De gevangenis(muur) wordt hergebruikt. Zo wordt het voormalige cellenblok in het zuiden omgevormd tot woningen (W) en appartementen (A). De ruimte tussen de muren en het blok worden binnentuinen (zie referentie Palais de Tokyo p.89). De gevangensmuur wordt verlaagd en er worden toegangspoorten in gemaakt.

Er zijn geen privétuinen, maar collectieve binnentuinen. Ook kan het park gezien worden als een grote groene achtertuin. Parkeren wordt geplaatst op het huidige parkeerterrein van de gevangenis en ook zijn er parkeerboxen (G) te realiseren aan de westzijde van het terrein. Er komen geen extra ontsluitingswegen. Er komt wel een steep (verhard oppervlak) rondom het terrein.

Schetsperspectief zuidzijde

Ontsluiting

Gegevens schets
Parkeerplaatsen: huidige hoeveelheid

7/2

Scenario 2: Multifunctioneel

Een andere mogelijkheid is om de gevangenis om te bouwen tot een multifunctioneel gebouw (Hotel/resort en/of culturele functies). De Alkmaarderhout biedt een mooie achtergrond voor gasten om te verblijven en met het centrum op loopafstand is dit een geschikte (groene) locatie.

De huidige woningen in het noorden blijven behouden, maar het entreegebouw van de gevangenis wordt een horecافaciliteit / restaurant / lounge (R). De bewoners van de huizen hebben geen toegang tot de faciliteiten van het restaurant en het hotel/culturele functie (H).

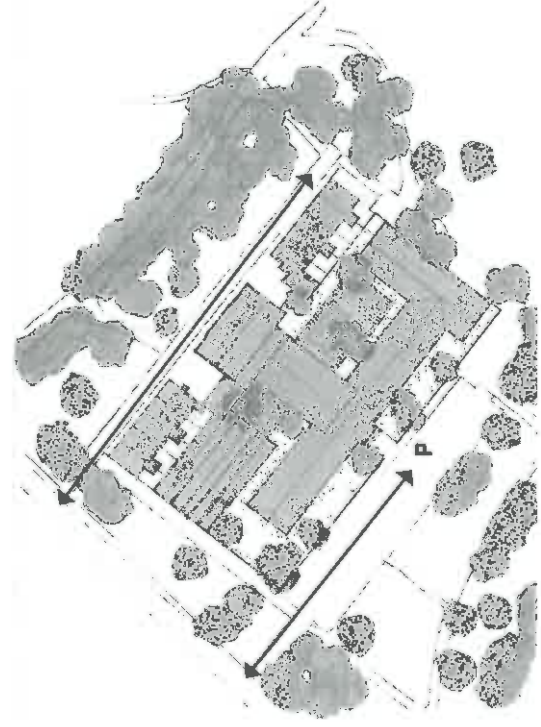
Het hotel (het slaapgedeelte (E) bestaat uit voormalige cellenblokken die worden omgevormd tot hotelkamers. Toegang voor de gasten is aan de zuidzijde, direct aan de parkeerplaats. Het restaurant is voor de gasten van het hotel/culturele functie, maar ook voor de bezoekers van het park. De toegang van het restaurant ligt aan de noordzijde, maar is via de binnentuin bereikbaar voor de gasten van het hotel.

De open ruimtes tussen het hotelblok en het restaurant worden gevuld met binnentuinen

Het resort kan ook een indoor zwembad (Z) waarbij de huidige vleugel omgebouwd kan worden tot kleedkamers / massageruimtes en sauna. Een nieuwe aanbouw kan het zwembad bevatten.

Referentiebeeld Breakwater Lodge (Kaapstad): ombouw van gevangenis naar hotel.

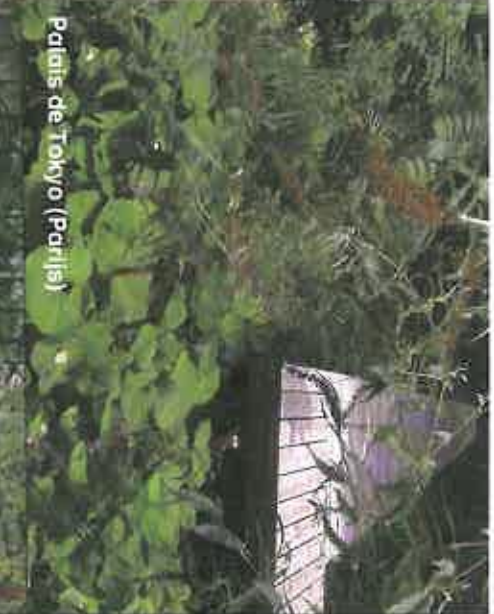

Ontsluiting

Kloster woonhof

Palais de Tokyo (Paris)

Vastra Hamnen (Malmö)

Palais de Tokyo (Paris): tuin is afsluitbaar, maar visueel nog zichtbaar

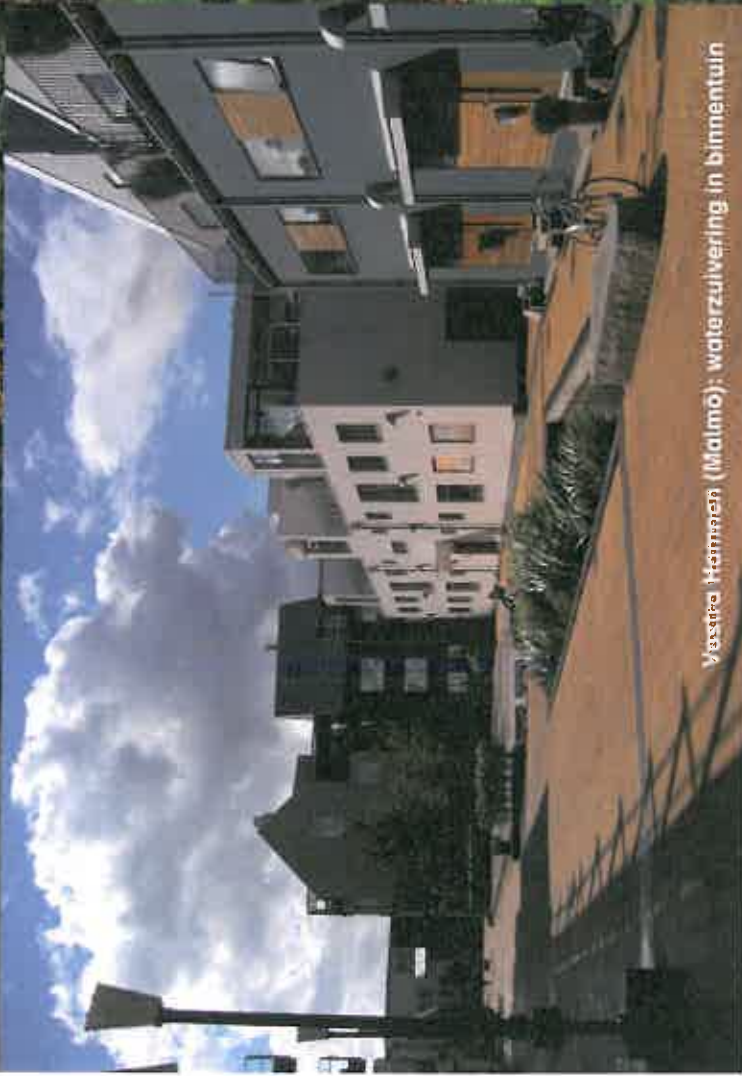

Sophiahof in Scheveningen

Klassiek woonhof

Vesista Hennesen (Malmo); waterzuivering in binnentuin

Palais de Tokyo (Parijs): hergebruik oude binnenruimten

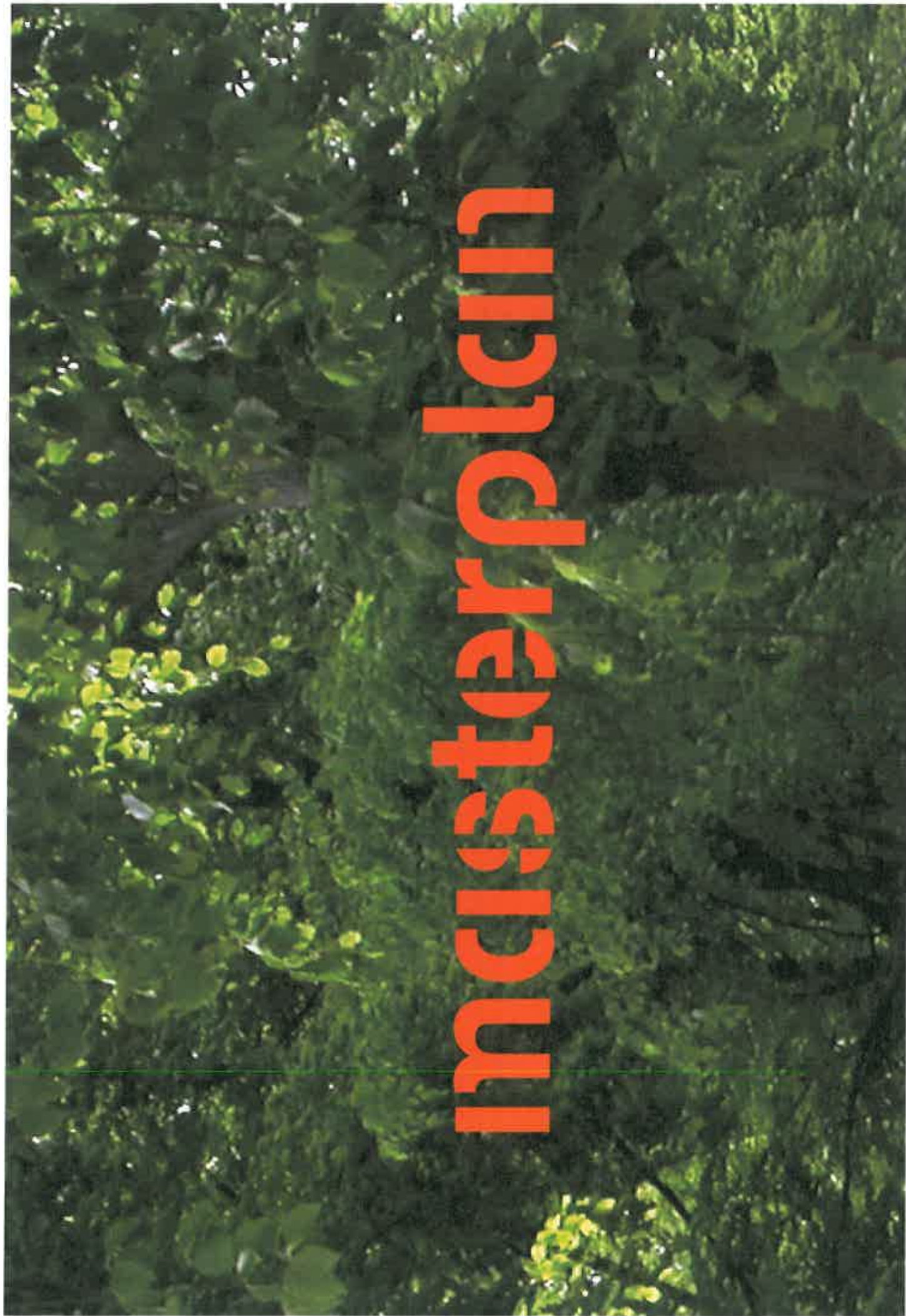
Referentiebeelden

muşterilerin

6 Masterplan

6.1 Vertrekpunt

Intro

Dit hoofdstuk bestaat uit twee delen, het vertrekpunt dat gekozen is om te komen tot het masterplan en de uitwerking van het masterplan zelf per thema.

Het vertrekpunt bestaat uit twee aspecten die de grondslag vormen voor de totstandkoming van het masterplan voor de Alkmaarderhout. Dit zijn:

1. Een beschrijving van de insteek van de landschappelijke en cultuurhistorische analyse op basis waarvan het masterplan getoetst kan worden.
2. De economische en maatschappelijke druk waaraan de Alkmaarderhout onderhevig is.

Toetsingscriteria voor de grote lijnen

De landschappelijke- en cultuurhistorische analyse is op twee manieren ingestoken.

1. Door enerzijds in het gebied rond te lopen met een foto-toestel en vast te leggen wat de karakteristieken van het gebied zijn. Deze karakteristieken zijn in de landschaps analyse uitgewerkt en vertaald naar ruimtelijke uitgangspunten (hoofdstuk 4).
2. Anderzijds door een keuze te maken uit de drie tuinkunsthistorische basisregels ten aanzien van behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden.

De drie tuinhistorische basisregels ten aanzien van behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden.

1. Cultuurhistorie zegt iets over de identiteit van een plek. Deze identiteit vindt zijn fundamenten in de tijd. Hoe ouder de plek is, des te groter de identiteit en hoe dieper de verbondenheid, die mensen met deze plek hebben.

De identiteit en verbondenheid van een plek bepalen samen het bestaansrecht van deze plek. De mate van verbondenheid die mensen met een dergelijke plek hebben geeft voeding aan de bereidheid om zich in te zetten voor de vergroting van de kwaliteit en het behoud daarvan. Cultuurhistorie heeft alleen dan bestaansrecht als het de kans krijgt zich door te ontwikkelen. Voor een dergelijke ontwikkeling zijn nieuwe impulsen nodig. Deze nieuwe impulsen kunnen vanuit verschillende intenties worden geïnitieerd.

Het versterken van de cultuurhistorische waarden kan op drie manieren. Een plek kan gereconstrueerd worden, gerestaureerd of gerenoveerd. Om de keuze van één van deze manieren te onderbouwen worden ze alle drie bondig toegelicht. Hieruit destilleert zich als vanzelfsprekend de optie voor de Alkmaarderhout, namelijk renovatie

Bij reconstructie zijn er geen relictten uit de geschiedenis te vinden in het veld, maar alleen geschreven teksten en kunstzinnige verbeeldingen.

2. Van restauratie is sprake als er exacte gegevens uit een bepaalde tijdperiode zijn teruggevonden. Er wordt naar één tijdspanne gereferereerd, wat betekent dat eventuele latere toevoegingen verdwijnen. In beide voornoemde situaties wordt er op een conservatieve manier met een plek omgegaan. Sterker nog, de tijd wordt stilgezet en voor ontwikkeling, zoals dit voor cultuurhistorie noodzakelijk is, is geen ruimte.

3. De derde optie, renovatie gaat niet terug naar een bepaalde tijd, maar heeft tot doel de ontwikkeling door de tijd heen te laten zien en ruimte te geven aan nieuwe hedendaagse ontwikkelingen. Met andere woorden, vanuit de renovatiegedachte heeft cultuurhistorie nu én in de toekomst een kans.

De importantie van deze derde optie voor de ontwikkeling van de Alkmaarderhout laat zich eenvoudig omschrijven. Rijk aan historie, zowel barokke als romantische stijlelementen, vraagt de Alkmaarderhout om eigentijdse oplossingen. Enerzijds is de leesbaarheid van het landschap door de tijd heen voor de bezoeker een bijzondere ervaring. Anderzijds bieden de ontwikkelingen met betrekking tot het MCA en Schutterswei, met mogelijke nieuwbouw, de kans om op duurzame wijze een eigentijdse impuls te geven aan de cultuurhistorie van de Alkmaarderhout. Eigentijdse architectuur, passend binnen het karakter van het 400 jaar oude stadsparkbos. Zodat de Alkmaarderhout zich kan ontwikkelen tot een volwaardig en levendig stadspark van de 21e eeuw.

Economische en maatschappelijke druk

De ontwikkelingen rondom en in de Alkmaarderhout oefenen invloed uit op het park. Enerzijds is er ruimte voor ontwikkeling aan de randen van de Alkmaarderhout, zoals de bouw van het Oranjehof. Daarbij is met respect omgegaan met het park en met name met bestaande waardevolle bomen. Het plan is ook zo vormgegeven dat het aansluiting vindt met het park qua toegankelijkheid en beleving. Anderzijds zullen toekomstige ontwikkelingen in de Alkmaarderhout een claim doen op het stadsparkbos.

Of het MCA blijft of op termijn naar een andere locatie verhuist, het MCA-terrein zal veranderen en daarmee ook invloed uitoefenen op de omgeving. Verkeersafwikkelingen, toegankelijkheid en de druk die op de randen komt te staan, zijn in de visie beschreven vanuit de wens de kwaliteiten van het park te bestendigen en te vergroten.

In deze visie staat de Alkmaarderhout centraal. Alle genoemde randvoorwaarden en richtlijnen komen voort uit de ambitie dit rijke stadsparkbos groots en levendig te laten zijn. De bebouwing van de omgeving met oude en monumentale gebouwen vormt het decor voor dit levendige park. Toekomstige bebouwing zal qua uitstraling en gebruik een meerwaarde moeten bevatten voor de Alkmaarderhout.

Het verenigen van mens en natuur is hier de opgave. Hoe krijgen beide ruimte? En hoe verhouden die zich tot elkaar in de nabije, maar ook in de toekomst? In de volgende paragraaf wordt per thema beschreven welke handvatten we vaststellen om de gestelde ambities voor elkaar te krijgen.

6.2 Uitwerking

Introductie

De toekomstige grootschalige ontwikkelingen omtrent het MCA, Westerlicht en Schutterswei zijn de aanleiding om het gebied tussen de Prinses Julianaalaan en de Prins Bernhardlaan te ontwikkelen tot het kloppend hart van de Alkmaarderhout. Deze lanen vormen samen met de Harddroverslaan/Wilhelminalaan de landschappelijke drager van de Alkmaarderhout, waaraan verschillende activiteiten zijn gekoppeld. Met andere woorden, dit is de kapstok waaraan alles gehangen gaat (en kan) worden. De verbinding tussen landschap en cultuurhistorie, natuur en recreatie is daarmee gewaarborgd.

Thema's

Het masterplan is uitgewerkt in tien hoofdthema's. In het beeldkwaliteitsplan zijn per thema richtlijnen en randvoorwaarden opgesteld.

De thema's zijn:

1. Het kloppend Hart van de Hout.
2. Lanen als landschappelijke dragers.
3. Bebouwing.
4. Randen en overgangen.
5. Toegangen.
6. Infrastructuur.
7. Parkeergelegenheid.
8. Natuur.
9. Water.
10. Beleving van het park.

Scale
1:500

1. Het kloppend Hart van de Hout: tussen Prinses Julianaalaan en Prins Bernardlaan

Het kloppend hart van de Hout bestaat uit het gebied dat zich uitstrekt tussen de Prinses Julianaalaan en de Prins Bernardlaan. Dit is het gebied met de meeste potentie qua activiteiten en dit wordt versterkt door de ontwikkelingen omtrent het Westerlicht en de Schutterswei. Schutterswei en Westerlicht liggen prominent aan dit gebied, de staatsboerderij en de Muziekris liggen er midden in.

Het Westerlicht is het meest centraal gelegen gebouw in de Hout. De toekomstige functie is vooralsnog onduidelijk. Het gebouw heeft een symmetrische opzet met een centraal kopgebouw en twee vleugels. Hiervoor ligt de monumentale barokke tuin.

Normaal gesproken zou een gebouw met een dergelijke opzet een zichttas aan de voor- of achterkant hebben, die het omliggende landschap met het gebouw verbindt. Dit wordt hier verhindert door de dichte beplanting aan de overkant van de Prinses Julianaalaan, maar ook door straatmeubilair dat precies in de as is geplaatst.

Het zicht vanuit Westerlicht richting de Staatsboerderij kan dan ook worden versterkt door vensters te creëren in de dichte beplanting. Hierdoor wordt gebouw aan het kloppend hart gekoppeld.

Een tweede ontwikkeling is de mogelijke herinrichting van de Schutterswei en het eigen gebied (afhankelijk van het verdwijnen van de gevangenisfunctie). Uitgangspunt is de geplande status van gemeentelijk monument). Een mogelijke functie is afhankelijk van de andere ontwikkelingen en behoeften/wensen die spelen voor de Alkmaarderhout.

Om het hart ook daadwerkelijk kloppend te krijgen, is het wenselijk om de omliggende verkeersdrukte terug te dringen. De Prinses Julianaalaan is een smalle drukke laan. Het voorstel is dan ook om de Prinses Julianaalaan te "knippen". Oftewel een obstakel te plaatsen zoals een bussluis ter hoogte van de westkant van Westerlicht. Hierdoor is Westerlicht bereikbaar voor bestemmingsverkeer, maar is het doorgaande verkeer onderbroken. Men kan ongestoord een lange rondwandeling (in noord-zuid richting) maken en elkaar ontmoeten in het hart.

De infrastructuur rondom de bloemenklok kan qua hiërarchie verbeterd worden. De fietsers zouden voorrang kunnen krijgen op het autoverkeer (bestemmingsverkeer begraaftplaats).

Beeldkwaliteit

Randvoorwaarden

- Het Westerlicht inclusief tuin moet door middel van herontwikkeling en renovatie weer meer onderdeel gaan uitmaken van de Alkmaarderhout. (In geval van afstoting door het MCA).
- De Schutterswei en Westerlicht dienen bij herbestemming functies te krijgen die passen bij het karakter van het park en die een verrijking voor het park zijn.
- Bezoekersparkeren zoveel mogelijk buiten de grenzen van het kloppend Hart. Uitzondering zijn enkele parkeerplaatsen voor de begroeiingsplaats St. Barbara.
- De huidige functies in en rond het kloppend Hart van de Hout dienen te worden gewaarborgd voor langere termijn. Deze zijn uitgangspunt voor toekomstige functies.

Richtlijnen

- Visuele verbinding stadsboerderij-Westerlicht versterken.
- De Schutterswei in de toekomst omvormen tot een complex met woon- en/of een maatschappelijke functie die bijdraagt aan het Kloppend Hart van de Hout.
- Voorstel is de Prinses-Julianaaan te 'knippen' en Westerlicht alleen bereikbaar te maken voor bestemmingsverkeer (bustijnen en ruwstbieten uitgezand).

2. Lanen als landschappelijke dragers

De Prinses Julianaalaan, Wilhelminaalaan en Harddraverlaan vormen samen met de kleinere Prins Bernaralaan en de Westerweg de cultuurhistorische waardevolle en landschappelijke structuur van de Alkmaarderhout als geheel. Het is ook meteen de dragende structuur waarlangs al het verkeer (wandelaars, fietsers en auto's) zich beweegt. Deze assen vormen 'de kopstok' waaraan de belangrijkste bebouwing in het gebied gekoppeld is en waar ook het kloppend hart aan ligt. De lanen leveren een kwalitatieve bijdrage aan de beleving van de verschillende functies en ruimtes in de Alkmaarderhout.

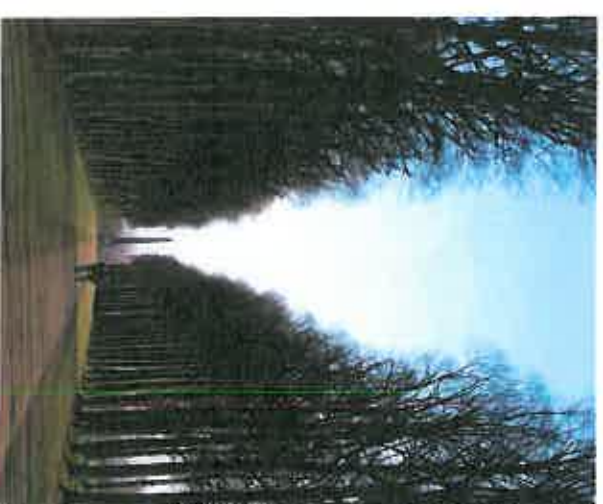
De Wilhelminaalaan en Harddraverlaan vormen de verbinding vanuit de stad naar het zuidelijk gelegen deel van het park en Oranjesthof, via de Zandersloot richting Heiloo. Deze lanen zouden daadwerkelijk ook weer de entree moeten zijn voor het park vanuit de stad voor wandelaars en fietsers. Beide lanen zouden dan ook heringericht kunnen worden.

Dit betekent echter niet dat al het autoverkeer eruit moet. Dat is ook niet realistisch met woningen aan de Wilhelminaalaan en buslijnen die door het park lopen. De buslijnen zijn juist een ideale mogelijkheid om mensen die niet direct in de buurt wonen wel goed in verbinding te brengen met het park. Daarom moet er ook aandacht zijn aan hoe om te gaan met de bus(alaan) in het park.

Als de Schelphoekgarage gereed is worden de parkeerplaatsen opgeheven (uitgezonderd voor huidige bewoners).

Blijvende aandacht voor de natuurwaarden rondom de landschappelijke dragers is nodig. Zo is er een rijke paddenstoelenflora aanwezig in deze lanen. Maar ook de bomen in deze lanen zijn waardevol. Het zijn de oude monumentale bomen die dit tot een cultuurhistorische beeldbepalende laanstructuur maken.

Een laatste aandachtspunt hierbij is de eerder besproken knip bij het Westerticht. De zachte knip in de Prinses Julianaalaan zou bijdragen aan de noord-zuid verbinding in het park en het terugdringen van verkeer. Dit is echter ook afhankelijk van de toekomstige functie van het Westerticht.

Referentie: Wandelalaan monument: de Naald - Paleis Soestdijk, Boarn

Beeldkwaliteit

Randvoorwaarden

- De lanen vormen een cultuurhistorisch waardevolle structuur. Voor vervalt dient een vervangingsplan te worden opgesteld.
- Autovrij maken van de Harddraverslaan om de oorspronkelijke fietsverbinding met het centrum te herstellen.
- Verkeer in de Wilhelminaan zo veel mogelijk beperken (alleen bus- en bestemmingsverkeer).
- De Prinses Julianalaan "zoacht knippen" (buislijnen en rooiwstoelen uitgezonderd).

Richtlijnen

- De Prinses Julianalaan, Wilhelminalaan en Harddraverslaan vormen samen met de kleinere Prins Bernhardlaan en de Westerweg de dragende landschappelijke structuur van de Alkmaarderhout als geheel.
- Herinrichting van de Wilhelminalaan en Harddraverslaan tot een wandel- en fietsvriendelijke zone met parkachtige allure.
- De Wilhelminalaan, Prinses Julianalaan en Prins Bernhardlaan zouden een andere materialisering kunnen krijgen, zodat deze duidelijk te onderscheiden zijn van andere infrastructuurlijnen en dat autoverkeer beseft dat het te gast is in het park.
- De Codalenschool heeft een monumentale status en is een prachtig bouwwerk langs de hooftas van het park. Het gebouw zou een eigen adres kunnen krijgen aan de Wilhelminalaan. Uitgangspunt is parkeer/gelegenheid op eigen terrein.

3. Bebouwing

Bij dit thema is de aandacht vooral gevestigd op de gebouwen rondom het Kloppend Hart van de Hou. Het zijn gebouwen die mogelijk in de toekomst herontwikkeld/gerenoveerd zullen worden.

Twee grote (mogelijke) toekomstige projecten zijn het Westerticht en Schutterswei. Het Westerticht herbergt nu geen ziekenhuisfuncties meer en op dit moment zijn er verschillende kleine functies gehuisvest in het gebouw. Onafhankelijk van wat er gaat gebeuren met het Westerticht, zou het wel moeten worden gerenoveerd.

Het zou een belangrijke sociaal maatschappelijke functie kunnen krijgen. In het eerste thema is voorgesteld om het gebouw meer te betrekken bij de stadsboerderij / het omliggende landschap.

Aan de achterzijde zou uitgebreid kunnen worden met bijvoorbeeld een extra vleugel. Dit dient onderdeel te zijn van een ensemble, waarbij de de aansluiting op het monument zorgvuldig dient te zijn.

Ditzelfde scenario kan plaatsvinden voor de Schutterswei.

Wanneer de gevangenisfunctie vervalt, kan het een nieuwe bestemming krijgen. Deze nieuwe functie zou wel moeten bijdragen aan het Hart van de Alkmaarderhout. In paragraaf 5.2 zijn al mogelijkheden genoemd voor het complex. Echter zullen deze wel moeten worden afgestemd met eventuele andere projecten.

Het belangrijkste voor ontwikkeling is het behoud van het karakter van de plek. Nieuwe functies dienen een duidelijk meerwaarde te hebben voor de Alkmaarderhout.

Door de bijzondere waarden en kwetsbaarheid is het hele gebied aangewezen o/s bijzonder welstandsgebied. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de aanwijzing tot beschermd Stadsgezicht. Het welstandsbeleid is er op gericht om het beeldbepalende cultuurhistorische karakter te behouden zonder de mogelijkheden van vernieuwing in de weg te staan.

In beginsel dienen alle bouwplannen zich conform de welstands-criteria te voegen naar bouwmassa en -stijl van de belendende bebouwing of, bij toevoegingen, ondergeschikt en afgestemd op de vormtaal van het hoofdgebouw te zijn. Afwijkingen daarop zijn mogelijk maar dienen een positieve bijdrage te leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving. Hoge eisen worden gesteld aan de vormgeving en detaillering.

(Bron: Welstandsnota paragraaf 7.3.20 Westertoukkwartier / Alkmaarderhout.)

De vigerende welstandscriteria voldoen voor verbouwingen aan bestaande bebouwing (zie kader pagina 87 en 88).

Voor het MCA-terrein zullen te zijner tijd aanvullende welstandscriteria gebaseerd op een stedenbouwkundige nota van uitgangspunten moeten worden vastgesteld. De bestaande bebouwing en de vigerende welstandsnota zijn daarbij vertrekpunt.

Nieuwbouw in de Alkmaarderhout dient:

- de bestaande natuurwaarden zo min mogelijk aan te tasten;
- bereikbaar te zijn via bestaande infrastructuur;
- parkeren op eigen terrein op te lossen;
- niet hoger te zijn dan de boomgrens.

In beginsel geen nieuwbouw naast genoemde ontwikkelingen Schutterswei en MCA-terrein.

Beeldkwaliteit

Randvoorwaarden

- Het Westerlicht inclusief tuin moet door middel van herontwikkeling en renovatie weer meer onderdeel gaan uitmaken van de Akmaarderhout (in geval van afsloting door het MCA).
- Parkeren bij het Westerlicht moet opgelost worden op eigen terrein en uit het zicht van parkbezoekers

Richtlijnen

- Visuele verbinding stadsboerderij-Westerlicht versterken.
- De Schutterswei in de toekomst omvormen tot een complex met wonen en/of een maatschappelijke functie die bijdraagt aan het Kloppend Hart van de Hout.
- Het Westerlicht mag uitgebreid worden zolang de monumentale status van het Westerlicht gerespecteerd wordt.

Richtlijnen MCA

- Aandacht voor randorientatie van de Akmaarderhout.
- Openbare ruimte als onderdeel van de Akmaarderhout.
- doorlopende wandelroutes over het MCA-terrein.
- Water als omkleding van het terrein.
- Groene zone van minimaal 30 meter langs de Meliusgracht.
- Behoud van waardevolle bomen
- Hoofdontsluiting via de Meliusgracht
- Harddravensloot autovrij (met uitzondering van bewaars Wilhelminalaan).
- Westerlicht en Codetenschool als losse objecten
- Tuin van Westerlicht is een monument
- Bebouwing maakt deel uit van het park
- Geen achterkanten grenzend aan het park
- Maximaal vijf bouwlagen en zonering hiervan
- Herkenbaarheid: een landmark/entree vanuit de stad
- De huidige grenzen van het MCA-terrein mogen niet worden overschreden.

Welstandscriteria

Bij (vervangende) nieuwbouw, verbouwingen of renovatie dient omdgestaten te worden op de verkeveling, positie en oriëntatie van de oorspronkelijke of reeds aanwezige bebouwing.

Plaatsing

- behouden van bestaand verkevelingspatroon van woonblokken met grootstedelijke objecten of gestaten gevelwanden met omdaengeschakelde panden
- Bij aanwezigheid van herhaling in straatwand door identieke topgevels, gevelkenmerken of andersoortige toevoegingen deze ritmiek interpreteren.
- interpreteren van de bouwrichting van belendende bebouwing

Masso en vorm

- Behouden van grootstedelijke vrijstaande of geschakelde panden en complexen met een eigen individuele vormgeving.
- Behouden van horizontale opbouw / verdeling van de bouw-mosso / gevel; basement, middenstuk en beëindiging met kap.
- Accentuering door afwijking in bouwmosso of vormgeving op stedenbouwkundige geëigende locaties zijn wenselijk
- Brede profielen van de ruimte behouden.
- De gevormde hoofdvorm met veelal meervoudig samengestelde mosso's interpreteren. Afwijkingen daarop door toevoegingen aan het gebouw of gevelvlak (bijv. erkers) zijn mogelijk, maar dienen ondergeschikt te zijn aan de hoofdvorm en zich te schikken naar de geleiding van de gevel.
- De perceels / en pandbreedte dienen te passen in het ritme van de omliggende bebouwing.
- Variatie aan kopvormen behouden. Aansluiting van dakkornden op belendende bebouwing is niet noodzakelijk. Bij renovatie behoud van bestaande kap. Verbijzonderingen in kopvorm / en -richting en eventuele accenten in hoogte op specifieke stedenbouwkundige geëigende locaties zijn mogelijk

Gevelkarakteristiek

- Behoud van individueel vormgegeven complexen / panden in een straatwand.
- Behouden van naar de straat-gekeerde voorgevel. Bijzondere aandacht voor de vormgeving van de entree van het pand oorzaken ieder pand door de pandsgewijze verkeveling dit regel een voorentree heeft.
- Overheersend verticale geleiding van gevels behouden.
- Geen dichte gevels (muren) op voetgangersniveau. Visuele toegankelijkheid door transparante vormgeving is wenselijk
- Placiteit door dieptewerking van negge, kolommen, penanten, metselwerk en andere gevelelementen is wenselijk. Wortwerking door vlakke gevels voorkomen.

Detailering, kleur en materiaal

- Bij renovatie of toevoegingen aan bestaande bebouwing handhaven van authentieke gevelsdetailering zoals toepassing (beten, rollagen, speklagen, onderdorpels et cetera). Overdodig vormgegeven of contrasterende daklijsten en -randen zijn mogelijk.
- Bij nieuwbouw interpreteren of afleiden van de bestaande detailering en ornamenten van de omliggende bebouwing.
- Het (historische) karakteristieke gevelbeeld prevaleert in ieder geval boven de herkenbaarheid van de functie van het gebouw in het ontwerp.
- Interpreteren van overwegend bakstenen metselwerk in rood-bruine kleuren en oranjefarve of zwarte dokkornen. Toepassing van houten kozijnen behouden.
- Geen kunststoftoepassingen en toepassing van felle kleuren die sterk contrasteren met de gebruikte kleuren van omliggende bebouwing.

Criteria voor kleine bouwwerken

- Zorgvuldige vormgeving van toevoegingen en veranderingen aan zowel de voorkant als de achterkant die gelegen is aan de weg of openbaar groen.
- Uitbouw aan de voorzijde (erker) alleen indien deze kenmerkend is voor de bouwstijl en betreft vormgeving wordt geïntegreerd in de gevelkarakteristiek. Uitbouw over meerdere lagen is dan ook mogelijk.
- Serres aan zijgevel zijn mogelijk als deze betreft vormgeving wordt geïntegreerd in de gevelkarakteristiek van de hoofd-massa.
- Geen terras-/dalkonvormgeving op oon-, uitgebouwen en bijgebouwen, zichtbaar vanaf de openbare weg.

(Bron: Welstandsnota paragraaf 7.3.20 Westershoutkwartier / Alkmaarderhout.)

4. Randen en overgangen

De Alkmaarderhout presenteert zich als een gesloten, groene omgeving, behalve aan de Metiusgracht. Deze noordelijke rand is rofelig en het MCA-terrein domineert. De verbinding tussen stadscentrum en de Alkmaarderhout moet worden hersteld.

De ontwikkelingen omtrent het MCA biedt de mogelijkheid dit terrein meer te verweven met het park. Daarbij kan de rand aan de Metiusgracht heringericht worden als groene zone. Het weer zichtbaar maken van water en de reservering van een bepaalde maat voor de inrichting van een groenzone draagt sterk bij aan de beleving van de Alkmaarderhout direct aan het begin van de Harddraverstraat en de Metiusgracht.

De mogelijke nieuwbouw op het MCA-terrein kan bijdragen aan deze rand. De opzet van de Oranjenot dient hierbij als voorbeeld hoe er omgegaan kan worden met randen, (wandel- en fiets)verbindingen en behoud van waardevolle elementen, zoals bomen.

Het is van belang om de overige randen intact te houden. Deze randen bestaan voornamelijk uit groene randen met bomen en struikgewas. Het waardevolle van deze groene randen is dat bezoekers van de Alkmaarderhout zich niet constant in het stedelijk gebied wanen. Deze randen moeten 'sterke' randen blijven, wat niet wil zeggen dat het park visueel afgesloten is van de stad.

Referentie herinrichting Metiusgracht: Kloostergracht te Assen

Randen en overgangen

Beeldkwaliteit

Randvoorwaarden

- De randen in de Alkmaarderhout versterken waar nodig, zodat de contouren van het park duidelijk te ervaren zijn.
- Herontwikkeling op het MCA-terrein mag de tereringrens niet overschrijden.
- Zoveel mogelijk water weer bovengronds en zichtbaar maken.
- De randen die niet 'strik' zijn, dienen aangeplant te worden. Deze moeten alleen bestaan uit inheemse soorten en het liefst ook soorten die alleen in het park voorkomen.

Richtlijnen

- De rafelige rand langs de Meliusgracht en de Kraakmantuinen versterken. Voorstel is hier een groene-blauwe rand te creëren van tenminste 30 meter met beplanting en water. Deze rand kan bestaan uit een singelstructuur met flouwe taluds en een rij bomen aan de nooorkant.
- 'Sterke randen' wil niet zeggen dat het groene 'muren' moeten zijn. Het kunnen ook kenmerkende structuren zijn met bepaalde soorten beplanting zodat de randen duidelijk herkenbaar zijn.
- Water rondom het MCA-terrein zoveel mogelijk bovengronds en zichtbaar maken.

5. Toegangen

Bij duidelijke randen horen ook duidelijke toegangen. De toegangen moeten de mensen welkom heten in een parkachtige omgeving met verschillende functies. Dan weet de bezoeker dat ze definitief het park binnenkomen. Het is ook een teken voor auto's en bussen dat ze een parkgebied binnenkomen en dat ze zich daar anders horen te gedragen. Het gemotoriseerde verkeer is namelijk te gast in het park. Dit vergroot de veiligheid voor de bezoeker.

De toegangen voor parkbezoekers dienen geoptimaliseerd te worden. De toegangen voor voorzieningen dienen met name goed te functioneren. Dit kan gedaan worden door middel van herkenbare toegangen te creëren. Het park kan door een kleine ingreep een bepaalde herkenbaarheid en verbijzondering verkrijgen.

Bijvoorbeeld door naam bordes te plaatsen. Dit gecombineerd met sterke randen zorgt ervoor dat het park een eenheid in een stedelijke massa wordt.

De toegangen dienen overzichtelijk en misschien ook wel verlicht te zijn. Dit ter voorkoming van een onveilige situatie.

Een nieuwe toegang voor voor het MCA is wenselijk.

De nadrukkelijke voorkeur bestaat om niet het gehele MCA via de Wilhelminalaan te ontsluiten. De Codetenschood krijgt een eigen adres en zou ook mogen worden ontsloten via de Wilhelminalaan.

De Meliusgrocht is een goede ontsluitingsmogelijkheid voor het MCA.

Beeldkwaliteit

Randvoorwaarden

- De toegangen van het park aan de belangrijke infrastructuurlijnen moeten goed herkenbaar zijn.
- Onderzocht moet worden welk type entree past bij het park.
- Het park mag niet een park worden dat door poorten en sterke rondten op slot komt.
- Alle toegangen van het park moeten overzichtelijk, veilig en goed verticht zijn. Vertichting dient natuurvriendelijk te zijn.

Richtlijnen

- De toegangen zorgen ervoor dat het gemotoriseerde verkeer langzamer het park binnen komt. Het park is het domein van fietsers en wandelaars en het overige verkeer is te gast in het park.
- De hoofdentree van het MCA is bij voorkeur aan de Meliusgracht.

Toegangen

6. Infrastructuur

Het thema infrastructuur is al gedeeltelijk behandeld bij de voorgaande thema's. De Wilhelminalaan en Harddraverlaan zijn op dit moment vooral het domein van auto's. Dit zou teruggedrongen moeten worden zodat alleen de Wilhelminalaan toegankelijk is voor bestemmingsverkeer en bussen. De Harddraverlaans zou autovrij moeten worden zodat er weer een sterke wandel- en fietsverbinding richting centrum ontstaat.

Nu is het autoverkeer in deze os niet het drukste punt van de Alkmoarderhout. Het zwaartepunt ligt op de Prinses Julianalaan waar zowel de Westerweg als de Wilhelminalaan/Harddraverlaan op uitkomen. Deze weg is smal en wordt gebruikt voor auto's, bussen, vrachverkeer en fietsers en zorgt voor een tweedeling in het park. Daarom is de 'zachte knip' ook al eerder voorgesteld. Deze moet het autoverkeer reguleren en zorgt ervoor dat mensen makkelijk door het gehele park heen kunnen bewegen. Het gaat hierbij om een maatregel tegen sluipverkeer, waarbij een blokkade wordt opgeworpen in de vorm van een vertragting, een tijdsgebonden blokkade (paaltje tijdens spitsuur) of een selectieve blokkade (niet voor rouwstoeten, nooddiensten of bestemmingsverkeer).

Deze maatregelen kunnen ook leiden tot een vermindering van de geluidsoverlast in het park. Er wordt niet zomaar meer geparkeerd in het park en ook zijn de twee lange assen van het park alleen toegankelijk voor bestemmingsverkeer in plaats van al het verkeer van de omgeving.

De Prins Bernhardlaan fungeert als veilige fietsverbinding door het park. Echter is het punt waar de Sportlaan en Prins Bernhardlaan elkaar kruisen een gevaarlijk punt. Door de aanwezige beplanting is er slecht zicht op verschillende verkeerstromen en ook moeten fietsers hier de rijbaan op. Daarom is in de visie een nieuwe situatie getekend met daarin een apart fietspad tot aan de Kennemerstraatweg.

Beeldkwaliteit

Randvoorwaarden

- Auto-vrij maken van de Harddraverslaan om de oorspronkelijke wandel- / en fietsverbinding met het centrum te herstellen.
- Verkeer in de Wilhelminalaan zoveel mogelijk beperken (alleen bus- en bestemmingsverkeer).
- De Prins Bernhardlaan tot een veilige fietsverbinding maken door bij de aansluiting met de Sportlaan verkeersstromen gescheiden te houden.

Richtlijnen

- De Prinses-Julianaalaan 'knippen' en Westertlicht bereikbaar maken voor alleen bestemmingsverkeer (buslijnen en rouwstoeten uitgezonderd).
- De Prins Bernhardlaan alleen toegankelijk maken voor fietsers.
- Herinrichting van de Harddraverslaan tot een wandel- en fietsvriendelijke zone met parkachtige allure.
- De Wilhelminalaan en Prinses Julianaalaan anderscheiden zich van andere infrastructuurlijnen. Autoverkeer besaft dat het te gast is in het park.

7. Parkeergelegenheid

De parkeergelegenheid is sterk afhankelijk van de ontwikkelingen van het MCA. Het MCA legt nu een grote parkeerdruk op het park. Ondifankelijk van de ontwikkelingen van het MCA, blijft het visie-punt van het autovrij maken van de Harddraverstaan toch staan. Het zou zeer wenselijk zijn als het MCA de benodigde hoeveelheid parkeren verwerkt op het eigen terrein. Dit zat het park enorm ontlasten.

Als het ziekenhuis gedeeltelijk blijft, dan moet het parkeren opgelost worden op eigen terrein. Blijft het ziekenhuis in zijn geheel niet, dan kunnen de parkeervoorzieningen in het park zelf verdwijnen. In elk scenario geldt parkeren op eigen terrein, alleen is het bij het ene scenario wat makkelijker en sneller te realiseren dan bij het andere.

Bij de Schutterswei is op dit moment een parkeergelegenheid aangegeven op de kaart. Deze blijft en bij toekomstige ontwikkelingen is dit een mooi punt dat er al een parkeerplaats aanwezig is. Bij de Harddraverstaan verdwijnt de parkeerfunctie zodra de Schelphoekgarage gereed is (bewonersparkeren uitgezonderd).

Gebouwen in het park die parkeerplaatsen nodig hebben, mogen niet zo maar parkeren in het park. Alles moet op eigen terrein. Is een eigen terrein te klein dan moet dit buiten het park worden opgelost. Enige uitzonderingen zijn de parkeerhavens bij de begraafplaatsen. Bij de algemene begraafplaats liggen de parkeerplaatsen langs de Westerveg. Deze kunnen zondermeer gehandhaafd worden. De parkeerplaatsen van de St. Barbara begraafplaats liggen op het laatste stuk Harddraverstaan.

Beeldkwaliteit

Randvoorwaarden

- Het parkeerterrein achter Schutterswei blijft gehandhaafd;
- Parkeren voor het MCA, Westerticht, Cadetenschool gebaunt op eigen terrein en uit het zicht van de parkbezoekers;
- Voor parkeren bij de begroafplaatsen moeten de parkeervoorzieningen zoveel mogelijk worden gehandhaafd.

Parkeergelegenheid

8. Natuur

De Alkmaarderhout kent vele natuurwaarden. Meest opvallend is het bos, de rijke stinzenflora, de laan met paddenstoelen, de poelen en vochtig grasland in de Nieuwe Hout. Het is een typisch parkbos waar cultuur en natuur samensmelten.

Het Kloppend Hart van de Hout met de assen zijn de belangrijkste culturele plekken van de Alkmaarderhout. Deze plekken moeten goed bereikbaar zijn voor bezoekers van het park. Dat wil zeggen dat er goede infrastructuur en voorzieningen moeten zijn en daarbij nog eens veilig en overzichtelijk. De overige delen worden meer natuurlijk gemaakt. Omgevallen bomen worden niet geheel weggehaald (met uitzondering van stukken op paden en gevaarlijke situaties). Hierdoor ontstaan gaten in het dichte bos die weer kunnen herbegroeien. Zo komt er een meer natuurlijk systeem op gang in delen van het park.

Belangrijk is de opheffing van de barrièrewerking die is ontstaan door het MCA-terrein en Julianalaan. Eerder is de 'knip' genoemd die ervoor zorgt dat het noordelijk deel wordt verbonden met het Hart van de Hout. Behalve voor bezoekers is het ook makkelijker voor de fauna om over te steken.

De kenmerkende natuurhistorische waarden, zoals lanen, stinzenbeplanting en paddestoelenpopulaties (in de lanen) moeten worden beschermd. Daarnaast zou er gekeken moeten worden hoe het park met de de ecologische hoofdstructuur (EHS), verbonden kan worden. Er is al een ideënboekecologische verbindingsszones Looplan. Dit kan worden gebruikt om verbindingen te herstellen. Voor herstel van de verbinding met het Bolwerk is nader onderzoek nodig.

Referentie: natuurlijke waterloop,
Park Sonsbeek te Arnhem

Beeldkwaliteit

Randvoorwaarden

- Natuur is erg belangrijk in de Alkmaarderhout (kerngebied EHS) en alle waarden moeten gerespecteerd worden.
- Waardevolle gebieden mogen niet worden aangetaast.

Richtlijnen

- Een plan opstellen om te onderzoeken hoe het park geïntegreerd kan worden met de omliggende EHS-structuur.
- Buiten het kloppend Hart van de Hout mag gedacht worden over meer ruiger parkonderhoud ter bevordering van de ecologie. Dit mag echter niet ten koste gaan van functies, gebouwen, infrastructuur en de veiligheid van parkbezoekers.
- Ook in het kloppend Hart is blijvende aandacht voor natuur in combinatie met andere functies.

9. Water

Uitgangspunt is water zichtbaar maken waar mogelijk. Bij de mogelijke herinrichting van het MCA-terrein kan de waterverbinding aan de Metiusgracht zichtbaar worden gemaakt. Dit water wordt ingepast in de voorgestelde groenzone. Dit ter vervanging van de duikers die langs en rondom het ziekenhuis lopen. Hierdoor worden de bestaande waterlopen weer bovengronds gehaald en komt het MCA-terrein als een soort eiland met een groene-blauwe rand in de Alkmaarderhout te liggen.

Er zijn verschillende opties voor het vormgeven van deze rand. Wat wel gezegd kan worden voor deze rand is dat het een singelachtig uiterlijk zou kunnen krijgen. Dat wil zeggen dat de rand bestaat uit flauwe groene oevers.

Met de toekomstige ontwikkelingen van het MCA is het ook belangrijk om bepaalde randvoorwaarden te stellen. Het is heel wenselijk dat de bewoners van de Wilhelminalaan de huidige vijverpartij behouden, ondanks dat deze gedeeltelijk behoort tot het MCA-terrein.

Ook de sloot naast het Westerlicht heeft een grote ecologische waarde. Deze ligt echter ook op het MCA-terrein.

De Zandersloot wordt vertend. Hier is al een plan voor.

Referentie groen-blauwe zone:
Heemraadsingel, Rotterdam

Beeldkwaliteit

Randvoorwaarde

- De hoeveelheid water in de Alkmaarderhout dient gehandhaafd te worden;
- De ecologische waarde van oevers moeten gerespecteerd worden;
- Extra water in de Alkmaarderhout moet een toegevoegde waarde hebben qua beleving en ecologie.

Richtlijnen

- Water wordt zoveel mogelijk zichtbaar gemaakt;
- Water wordt mede als middel ingezet om de groene rand langs de Meliusgracht vorm te geven.
- De duikers op het terrein van het MCA vervangen voor oppervlaktewater.

ingrepen water

10. Beleving van het park

Bezoekers van de Alkmaarderhout komen enerzijds voor rust, ontspanning en natuur. Anderzijds voor vertier en activiteit. En mogelijk toekomstige bewoners van de Alkmaarderhout beleven het park weer anders. Dit betekent dat de beleving van de omgeving en de verblijfskwaliteit een heel belangrijke rol speelt. Het belang van een heldere hoofdstructuur en een verbinding tussen landschap en cultuurhistorie, natuur en recreatie is onontbeerlijk.

De belangrijkste elementen die bijdragen aan die structuur zijn het kloppend Hart van de Hout, met het Westerlicht als centraal gebouw in de Alkmaarderhout, de stadsboerderij, de Schutterswei (na herbestemming), de muzieknis, de monumentale lanen in een parkachtige setting met hier en daar een woning of gebouw, het bosachtige landschap met kronkelpaden en de natuur.

Bij beleving moet ook gedacht worden hoe mensen zich bewegen in het park en het ervaren. Om in de Alkmaarderhout de natuur te kunnen ervaren is het nodig de huidige versnippering van de Hout op te heffen. Een ongestoorde rondwandeling door het park, zonder verkeersbarrières langs de voornaamste (ontmoetings-) plekken dient te worden gecreërd. Informatie over de monumentale gebouwen, de natuurwaarden en ontstaansgeschiedenis van de Alkmaarderhout dragen bij aan de beleving. Dit zou met behulp van een gemarkeerde route versterkt kunnen worden.

Om het park tot één geheel te smeden en met name het Hart van de Hout, moet er nagedacht worden over duurzame materialisering en straatmeubilair. Binnen het park wordt bij voorkeur overal hetzelfde type straatmeubilair gebruikt. In het beheerplan 2007 - 2017 zijn hier al uitspraken over gedaan.

Wandelpaden

Fietserstalling

Zitbank

Beeldkwaliteit

Richtlijnen

- De heldere opzet van het masterplan biedt structuur en maakt dat de Alkmaarderhout optimaal als stadsparkbos van de 21e eeuw kan worden beleefd.
- Het verwijderen van zoveel mogelijk hekwerken (die een scheidende functie hebben). Hekwerken langs grassirokken kunnen vervangen worden.
- Hetzelfde type straatmeubilair door het gehele park. Hierdoor onderscheidt het park zich van de omgeving.
- Dezelfde materialisering voor het gehele park om te laten zien dat het park een eenheid is.
- Onveilige situaties veilig maken met een beheerplan voor groen en/of voldoende verlichting.

colofon

Colofon

Deze visie is tot stand gekomen door een intensieve samenwerking van betrokken partijen vertegenwoordigt in de adviesgroep Alkmaarderhout/MCA en de projectgroep gemeente Alkmaar.

Projectgroep gemeente Alkmaar

J. Wilschut	Voorzitter en projectcoördinator
E. de Man	Wijkcoördinator
B. van Dijk	RO
J. Feron	RO
M. Käss	RO
H. van den Berg	Stedelijk Beheer
A. van Heerde	Verkeer & Vervoer
B. Koopman	Economische zaken
C. Roozendaal	Monumenten zorg & Archeologie
G. de Feus	Monumenten zorg & Archeologie
S. van Wageningen	Wijkbeheer
R. Olthof	Bouwen
R. Moerkerken	Adviseur Geluid
I. Stoopman	Notulist
A. van Hoeckel	Landschapsarchitect Inbo

Adviesgroep Alkmaarderhout/MCA

C. de Boer	Voorzitter
R. Polder	ANIMO
P. Boonekamp	ANIMO
H. de Visser	Historische Vereniging Alkmaar
A. Janssen	Historische Vereniging Alkmaar
B. Shukrula	Belangenvereniging Wilhelminalaan/Julianalaan
C. Verhaart	Buurtreraad Westerkwartier
R. Boots	Wijkvereniging Emmakwartier
W. van Dam	Wijkvereniging Burgemeesterkwartier
L. van Bueren	Westerweg / Overkrocht
B. Smit	Woonbelangen Vereniging Oranjepark
M. van Rooyen	Medisch Centrum Alkmaar

Vertegenwoordigers vanuit de projectgroep

J. Wilschut	Projectcoördinator
E. de Man	Wijkcoördinator
I. Stoopman	Notulist
A. van Hoeckel	Landschapsarchitect Inbo

bilgiye erfaniye

Bijlage

Masterplankaart (schaal 1:2000, A1-formaat)

inbo

Woudenberg

Geersteinsebaan 39 / Postbus 57
3930 EB Woudenberg
T 033 - 286 83 51
W www.inbo.com

Aukje van Hoeckel
Tom Kraak

P07002 Visie Alkmaardetrouw Alkmaar

Opdrachtgever:
Gemeente Alkmaar
Mollegatsplein 10 - Postbus 53
1800 BC Alkmaar
W www.alkmaar.nl

Ontwikkelingsvisie
13 oktober 2010